

«QazaqGaz» ҰК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2025 жылғы «1» қазан
шешімімен (№ 8/15 хаттама)
Бекітілген

**«QAZAQGAZ» ҰК» АҚ-НЫҢ
МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ КОДЕКСІ**

_____ дана

Астана қаласы – 2025 жыл

оригинал

Алғысөз

«QazaqGaz» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 20 тамыздағы (№7 хаттама 1-тармақ) шешімімен бекітілген Іскерлік этика кодексінің орнына **енгізілді**

Қайта қарау күні: 2030 ж.

оригинал

Мазмұны

1. Мақсаты мен қолданылу саласы.....	4
2. Нормативтік сілтемелер.....	5
3. Терминдер мен анықтамалар.....	5
4. Қысқартулар мен белгілеулер.....	7
5. Жауапкершілік және өкілеттіктер.....	7
6. Кодекстің сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі шаралар.....	8
7. Негізгі бөлім.....	9
7.1. QazaqGaz-дың негіз қалаушы құндылықтары.....	9
7.2. Негізгі қағидаттар.....	10
7.3. Қоғамға қызмет ету.....	12
7.4. Өз жұмыскерлеріне қатынас.....	17
7.5. Бизнес-қоғамдастықпен және жұртшылықпен өзара іс-қимыл.....	18
7.6. Корпоративтік мәдениетке әсер ететін факторлар.....	20
7.7. Жұмыскерлердің мінез-құлқы.....	22
7.8. Омбудсмен институты.....	25
7.9. Кодексті сақтау мәселелері бойынша байланыс арналары.....	26
8. Жазбалар.....	27
9. Қайта қарау, өзгерістер енгізу, сақтау және тарату.....	27
1-қосымша.....	28
2-қосымша.....	29
3-қосымша.....	30
4-қосымша.....	31

оригинал

1. Мақсаты мен қолданылу саласы

1.1. Осы «QazaqGaz» ҰК» АҚ-ның мінез-құлық кодексі (бұдан әрі – Кодекс) Қазақстан Республикасының заңнамасына, «QazaqGaz» ҰК» АҚ (бұдан әрі – QazaqGaz) Жарғысына және QazaqGaz-дың өзге де ішкі құжаттарына, сондай-ақ іскерлік мінез-құлық пен корпоративтік басқарудың әлемдік нормалары мен практикаларына сәйкес әзірленді.

1.2. Кодекс QazaqGaz корпоративтік құндылықтарын белгілейді, QazaqGaz-дың мүдделі тараптармен және контрагенттермен өзара қарым-қатынасы кезінде оларды басшылыққа ала отырып, QazaqGaz өз мүдделерін қорғауды қамтамасыз ете алатын мінез-құлықтың аса маңызды қағидаттары мен стандарттарын айқындайды. Кодекс корпоративтік мәдениетті дамытуға және QazaqGaz-дың нарықтың ашық және адал қатысушысы ретіндегі беделін нығайтуға бағытталған. Кодекс QazaqGaz барлық жұмыскерлері оны басшылыққа алатын мінез-құлық кодексін және корпоративтік этика талаптарының жиынтығын білдіреді.

1.3. Кодекс жұмысшылар тап болуы мүмкін тәуекелдердің барлық ықтималды спектрін қамтымайды. Демек, ол өзін-өзі сыни тұрғыдан ойлау қажеттілігінен және қабылданған шешімдер үшін жеке жауапкершіліктен босатпайды.

1.4. Кодекстің жекелеген ережелері Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келген жағдайда, Қазақстан Республикасы заңнамасының ережелері қолданылады. Кодекстің жекелеген ережелері дәстүрлерге, әдет-ғұрыптарға немесе тиісті мінез-құлық ережелері туралы біреудің жеке түсініктеріне қайшы келген жағдайда, Кодекстің ережелері қолданылады.

1.5. Кодекс «Самұрық-Қазына» АҚ мінез-құлық кодексінің ережелерін қабылдайды, оларды сақтауға ықпал етеді және оған қайшы келмейді. QazaqGaz «Самұрық-Қазына» АҚ мінез-құлық кодексінің ережелерін өзінің тәуекелдеріне және QazaqGaz-дың қызмет саласына сәйкес қабылдайды.

1.6. Кодекстің ережелері барлық жұмыскерлерге олардың атқаратын лауазымына қарамастан, бірдей дәрежеде тікелей қолданылады. Әрбір жұмыскер Кодекстің ережелері мен талаптарын сақтау міндеттемесімен танысуға, қабылдауға және жазбаша растауға міндеттенеді. Осы Кодекстегі «Сіз», «біз» немесе «барлығы» деген сөздер барлық лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлерге жүгінуді білдіреді.

1.7. QazaqGaz және оның жұмыскерлері Кодекстің ережелерін барлық лауазымдық деңгейлерде шешім қабылдау кезінде, QazaqGaz-дың барлық мүдделі тараптарымен және жалпы жұртшылықпен өзара қарым-қатынаста, стратегиялық шешімдер қабылдау кезінде, сондай-ақ күн сайынғы жұмысты орындау кезінде қабылдайды және үздіксіз және мұлтіксіз ұстанады.

1.8. Кодекс қолда бар міндеттемелердің мәніне қайшы келмейтін бөлігінде QazaqGaz-дың мүдделі тараптары, контрагенттер, сыртқы әріптестер мен заңды тұлғалар, QazaqGaz және QazaqGaz компаниялар тобының ұйымдарымен жасалған азаматтық-құқықтық шарттар, аутсорсинг, аутстаффинг, консалтинг шарттары бойынша жұмыс істейтін жеке тұлғалар үшін, сондай-ақ, егер олардың әрекеттері QazaqGaz атынан жүзеге асырылса, тапсырмаларды орындайтын немесе QazaqGaz мүдделерін үшінші тұлғалар алдында білдіретін агенттер болып табылатын жеткізушілер, мердігерлер және консультанттар үшін ұсыныстық сипатта болады. QazaqGaz-бен жұмыс істейтін немесе QazaqGaz-ды білдіретін іскери әріптестерге, өнім берушілерге және басқа үшінші тұлғаларға Кодекстің ережелерін сақтау ұсынылады.

Бұл ретте, аутсорсингтік қызметтердің провайдерлерімен, іскер әріптестермен және ұйымдармен (кәсіпкерлік қызмет субъектілері болып табылмайтын жеке тұлғаларды қоспағанда) шарттар жасасу кезінде, олардың Кодексте белгіленген этика қағидаттары мен мінез-құлық нормаларын сақтау, сондай-ақ қызмет көрсетумен байланысты олар қолданатын ішкі бақылау жүйесі туралы ақпарат беру қажеттілігі туралы талаптарды көздеу қажет.

1.9. QazaqGaz компаниялар тобының ұйымдарында Кодексті қолдану, белгіленген тәртіппен, ұқсас кодексті әзірлеу және бекіту немесе ЕТҰ-ның ішкі құжаттарын осы Кодекске сәйкес келтіру арқылы жүзеге асырылуы мүмкін. Бұл ретте, ұқсас кодекстерде және ЕТҰ ішкі құжаттарында көзделген талаптар осы Кодексте төмендегілмеуі немесе жеңілдетілмеуі тиіс.

оригинал

2. Нормативтік сілтемелер

2.1. Осы Кодексте мынадай құқықтық актілерге, ұлттық стандарттарға және ішкі нормативтік құжаттарға сілтемелер келтірілген:

- «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы № 415-ІІ Заңы;
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V Заңы;
- «Самұрық-Қазына» АҚ Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 20 маусымдағы (№219 хаттама) шешімімен бекітілген «Самұрық-Қазына» АҚ-ның мінез-құлық кодексі;
- «QazaqGaz» ҰК» АҚ Жарғысы;
- «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 2025 жылғы 3 шілдедегі (№33/25 хаттама) шешімімен бекітілген «Самұрық-Қазына» АҚ тобына кіретін ұйымдардың корпоративтік басқару кодексі;
- QazaqGaz Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 05 маусымдағы (№10/2025 хаттама) шешімімен бекітілген «QazaqGaz» ҰК» АҚ-ның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясаты
- ҚР СТ ISO 37001-2017 стандарты: «Парақорлыққа қарсы күрестің менеджмент жүйесі»

3. Терминдер мен анықтамалар

3.1. Осы Кодексте 1-кестеге сәйкес терминдер мен оларға сәйкес анықтамалар қолданылады.

1-кесте. Терминдер мен анықтамалар

Аффилирлену	жеке немесе заңды тұлғалардың (оларға берілген өкілеттіктер шеңберінде бақылау және қадағалау функцияларын жүзеге асыратын мемлекеттік органдарды қоспағанда) шешімдерді тікелей және/немесе жанама айқындау және/немесе бір-бірімен немесе тұлғалардың бірімен қабылданатын шешімдерге, оның ішінде жасалған мәмілеге байланысты ықпал ету мүмкіндігінің болуы;
Жақын туыстар	ата-аналары (ата-анасы), балалары, асырап алушылар, асырап алынғандар, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңділері, атасы, әжесі, немерелері;
Іскерлік этика	QazaqGaz-дың лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлері өз қызметінде басшылыққа алатын іскерлік қарым-қатынастың этикалық қағидаттары мен нормаларының жиынтығы;
Лауазымды тұлғалар	QazaqGaz Директорлар кеңесінің, Басқармасының мүшелері және «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңына және осы Кодекске сәйкес, QazaqGaz-дағы мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген өзге де адамдар;
Мүдделі тараптар	QazaqGaz қызметін жүзеге асыруға, оның ішінде QazaqGaz шешімдерін қабылдау процесіне ықпал ете алатын немесе мүдделері QazaqGaz қызметі шеңберінде қозғалатын жеке немесе заңды тұлғалар;
Имидж	QazaqGaz лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлерінің, сондай-ақ QazaqGaz жұмыскерлерінің қатарына кірмейтін тұлғалардың санасында қалыптасқан, құндылық сипаттамаларын бөліп көрсететін және оны қабылдауға әсер ететін образ;
Контрагент	QazaqGaz онымен шарт/келісім жасасқан, не жасасуды жоспарлап отырған жеке немесе заңды тұлға;
Мүдделер қақтығысы	лауазымды тұлғалардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаларға теңестірілген тұлғалардың, басқару функцияларын орындайтын тұлғалардың, жұмыскерлердің жеке мүдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындауына және

Оригинал

	(немесе) тиісті түрде орындамауына әкеп соғуы мүмкін олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қарама-қайшылық;
Корпоративтік рух	қызметкерлердің мінез-құлқын қалыптастыратын және олардың бірлескен іс-қимылға қатысуын қамтамасыз ететін құндылықтар, сенімдер, мотивтер, ұмтылыстар, үміттер және жалпы психологиялық климат жиынтығы. Бұл жұмысшылардың бір мақсатқа деген ұмтылысын, ортақ табысқа деген адалдығын және ынтымақтастық пен командалық бірлік рухында әрекет етуге дайын екендігін көрсетеді;
Корпоративтік стиль	QazaqGaz-дың бірегейлігі мен танылуын қамтамасыз ететін жоғары оң имиджін қалыптастыру мақсатында, QazaqGaz қолданатын тұтынушылар мен тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) жеткізушілерге әсер етудің өзіндік тәсілдері мен әдістерінің тұрақты жиынтығы;
Корпоративтік мәдениет	QazaqGaz үшін ерекше құндылықтар, қағидаттар, мінез-құлық нормалары мен қатынастар;
Корпоративтік жауапкершілік әлеуметтік	QazaqGaz, мемлекет, бизнес және клиенттердің өзара мүдделеріне сәйкес кеділетін, өз еркімен қабылданған міндеттемелерді орындау;
Сыбайлас жемқорлық	QazaqGaz лауазымды тұлғаларының өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және соған байланысты мүмкіндіктерін жеке өзі немесе делдалдар арқылы жеке өзіне не үшінші тұлғаларға мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында заңсыз пайдалануы, сол сияқты игіліктер мен артықшылықтарды беру арқылы осы тұлғаларды параға сатып алу;
Мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген тұлғаларға теңестірілген тұлғалар	QazaqGaz-да басқару функцияларын орындайтын тұлға, сатып алуды, оның ішінде мемлекеттік сатып алуды ұйымдастыру мен өткізу бойынша шешімдер қабылдауға уәкілеттік берілген не мемлекеттік бюджеттің және Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан қаржыландырылатын жобаларды іріктеу мен іске асыруға жауапты, көрсетілген ұйымдарда дербес құрылымдық бөлімшенің басшысынан төмен емес лауазымды атқаратын тұлға;
Басқарушы функцияларын орындайтын тұлға	QazaqGaz-да ұйымдастырушылық-өкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды тұрақты, уақытша не арнаулы өкілеттік бойынша орындайтын тұлға;
Омбудсмен	QazaqGaz-дың Директорлар кеңесі тағайындаған, QazaqGaz-да іскерлік этика (мінез-құлық) қағидаттарын енгізуге және сақтауға ықпал ететін тұлға (жұмыскерлер қатарынан да болуы мүмкін);
Жауапты бөлімше	QazaqGaz адам ресурстарын/персоналды басқару және жұмыскерлердің еңбегіне ақы төлеу жөніндегі құрылымдық бөлімше;
Жұмыскер	QazaqGaz-бен және/немесе оның ЕТҰ-мен, сенімгерлік басқару шарты бойынша ұйымдармен еңбек қатынастарында тұрған адам.
Комплаенс қызметі	QazaqGaz-дың Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасына, «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялар тобының комплаенс жөніндегі корпоративтік стандартына және QazaqGaz ішкі құжаттарына сәйкес сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс функцияларын жүзеге асыратын құрылымдық бөлімшесі

4. Қысқартулар мен белгілеулер

4.1. Осы QazaqGaz Кодексінде 2-кестеге сәйкес қысқартулар мен белгілеулер қолданылды.

2-кесте. Қысқартулар мен белгілеулер

№ р/б	Белгілеулер мен қысқартулар	Полное название приведенных обозначений и сокращений
1	ЕТҰ	QazaqGaz-дың еншілес және тәуелді ұйымдары, оның ішінде сенімгерлік басқару шарттары бойынша ұйымдар, QazaqGaz-дың бірлесіп бақыланатын ұйымдары және бірлескен кәсіпорындары;
2	АРБжәнеЕТД	«QazaqGaz» ҰК» АҚ-ның Адам ресурстарын басқару және еңбекақы төлеу жөніндегі департаменті;
3	QG	«QazaqGaz» ҰК» АҚ;
4	БАҚ	бұқаралық ақпарат құралдары;
6	ЭҚЖ	«QazaqGaz» ҰК» АҚ-ның электрондық құжат айналымы жүйесі.

5. Жауапкершілік және өкілеттіктер

5.1. Кодекстің әдіснамасына, оны әзірлеуге, қайта қарауға және әкімшілендіруге QazaqGaz Адам ресурстарын басқару және еңбекақы төлеу жөніндегі департаменттің директоры жауапты болып табылады.

5.2. Кодекстің бекітілген нұсқасын тарату (назарға жеткізу) үшін жауапкершілік АРБжәнеЕТД жұмыскеріне жүктеледі.

5.3. «Түпнұсқаны» сақтау және оның өзектілігін бақылау құжаттаманы басқарудың ішкі рәсімдерінде белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

5.4. Комплаенс қызметі:

– QazaqGaz құрылымдық бөлімшелері мен лауазымды тұлғаларына QazaqGaz ішінде, сондай-ақ үшінші тараптармен қарым-қатынаста іскерлік этиканың белгіленген нормаларын сақтау, сондай-ақ QazaqGaz процестерінде комплаенс саясаттар мен рәсімдерді әзірлеу және енгізу мәселелері бойынша кеңес беруді жүзеге асырады және әдіснамалық қолдау көрсетеді;

– бұзушылықтар туралы хабарлау үшін арналарды (жедел желі, электрондық жүйелер) ұйымдастырады және қолдайды, олардың құпиялылығын қамтамасыз етеді;

– Кодекстің ықтимал бұзылу фактілері бойынша тексерулер мен ішкі тергеулер жүргізеді (немесе үйлестіреді) ;

– Кодекске және байланысты құжаттарға өзгерістер енгізу бойынша ұсыныстар дайындайды.

5.5. Корпоративтік қауіпсіздік жөніндегі департамент:

– QazaqGaz активтеріне алаяқтық, жымқыру, ақпараттың таралып кетуі, өзге де қауіп фактілері бойынша тексерулер мен тергеулер жүргізеді;

– Комплаенс қызметімен сыбайлас жемқорлық және өзге де құқық бұзушылықтарды тергеу кезінде өзара іс қимыл жасайды;

– өз құзыреті шегінде активтерді қорғау және ақпараттық қауіпсіздік шараларын қамтамасыз етеді.

5.6. Омбудсмен:

– Кодекс және этика мәселелері бойынша тәуелсіз консультациялар өткізеді;

– өтініштерді қабылдауды және қарауды, мүдделер қақтығысын/корпоративтік жанжалдарды медиациялауды жүзеге асырады;

– өтініштердің уақтылы өңделуін бақылайды, жүйелік проблемаларды жою бойынша ұсыныстар дайындайды;

– анонимділік пен бейтараптықты қамтамасыз етеді.

5.7. Барлық деңгейдегі басшылар:

– өз бөлімшелерінде Кодекстің енгізілуін және сақталуын қамтамасыз етеді;

– қызметкерлердің этикалық мәселелер бойынша өтініштерін қарайды, не оларды құзыретті бөлімшелерге (комплаенс, КҚД) береді;

оригинал

– қызметкерлердің тиімділігін бағалау кезінде Кодекстің сақталуын ескереді.

5.8 Әрбір жұмыскер Кодекс талаптарының сақталуы және белгіленген арналар арқылы анықталған бұзушылықтар туралы тез арада хабарлау үшін жеке өзі жауап береді.

5.9 Комплаенс қызметі мен КҚД функцияларының қиылысуы кезінде басымдықты бұзушылықтың сипатына қарай айқындайды: этикалық-комплаенс және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәселелер – Комплаенс қызметі; активтер мен қауіпсіздікке төнетін қатерлер – КҚД. Қажет болған жағдайда бірлескен жұмыс тобы құрылады.

6. Кодекстің сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі шаралар

6.1. QazaqGaz-дың әрбір жұмыскері осы Кодексте жазылған мінез-құлық стандарттары мен негізгі қағидаттарын QazaqGaz-дағы күнделікті қызметінің басына қояды.

Әрбір QazaqGaz жұмыскері:

- Кодекстің ережелерін оқып, түсіну;
- өз сөздері мен іс-әрекеттерінде Кодекстің ережелерін қатаң сақтау;
- туындайтын немесе өзіне белгілі болған сыбайлас жемқорлық және өзге де тәуекелдер туралы алаңдаушылықты Комплаенс қызметіне білдіру және хабарлау қажет.

6.1.1. QazaqGaz жұмыскерлерінің әрқайсысы өзінің мінез-құлқын келесі практикалық нұсқаулық негізінде бағалауы керек:

- жұмыскердің әрекеті Кодекске сәйкес келе ме?
- бұл этика ережелеріне сәйкес келе ме?
- бұл заңды ма?
- егер жұмыскердің мінез-құлқы жұртшылыққа белгілі болса, мұндай мінез-құлық жағымды бола ма?

6.1.2. Кодекстің ережелеріне қатысты туындаған барлық мәселелер бойынша әрбір жұмыскер өзінің тікелей басшысына/жауапты департаментке/Омбудсменге/Комплаенс қызметіне жүгінуге құқылы.

6.1.3. Егер QazaqGaz жұмыскері Кодекстің қандай да бір ережелерінің бұзылғаны немесе ішкі бақылау жүйелерінің басқа да бұзушылықтары туралы білген жағдайда, ол олар туралы Комплаенс қызметіне және Омбудсменге, оның ішінде жедел желі арқылы және жұмыскерлерге осы қызметтер хабарлаған өзге де тәсілдермен тез арада хабарлауы тиіс. Мұндай хабарламалар қудалаудан қорғау кепілдігімен құпия және анонимді негізде жасалуы мүмкін.

6.1.4. Қазақстан Республикасының заңнамасын, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы, сондай — ақ іскерлік, этикалық талаптарды ұстану және сақтау – бұл QazaqGaz-да жұмыс істейтін немесе оның мүдделерін білдіретін әрбір адамның жауапкершілігі.

6.1.5. Осы Кодексті бұзу QazaqGaz-дың беделі мен жұмысына нұқсан келтіреді және тәртіптік жазаға және/немесе жұмыстан шығаруға әкеп соғуы мүмкін. Бұл ретте, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамада тікелей көзделген жағдайларда, Кодекстің белгілі бір ережелерін сақтамау сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзу болып табылуы және дербес әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылыққа әкеп соғуы мүмкін.

6.1.6. Кодекстің сақталуын қамтамасыз ету үшін QazaqGaz-да комплаенс бағдарламасы әзірленуде. Комплаенс бағдарламасының негізгі элементтері:

- комплаенс тәуекелдерін бағалау;
- комплаенс рәсімдері мен комплаенс тәуекелдерге сәйкес ішкі бақылауларды енгізу;
- комплаенс және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша оқытуды қоса алғанда, тиімді коммуникация;
- алаңдаушылық білдіру және сенім телефоны арқылы бұзушылықтар туралы хабарлау;
- комплаенс бұзушылықтарды тергеу және түзету шараларын қабылдау.

6.1.7. Қоғамның бизнес-процестерінің тиісті иелері іскерлік этика, тұрақты даму (ESG) және тиімді коммуникация мәселелері бойынша тұрақты оқытуды қамтитын корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі бағдарламаларды (жоспарларды) әзірлейді.

6.1.8. Осы Кодексті қолданудың тиімділігін бағалау үшін QazaqGaz-да оның ережелерінің сақталуына мерзімді тексерулер мен мониторинг жүргізіледі.

оригинал

Омбудсмен:

- анықталған бұзушылықтарды тұраты талдауды;
 - жұмысшылар арасында анонимді сауалнамаларды;
 - іскерлік этика қағидаттарын іске асыру аудитін;
 - жылдық есептілік шеңберінде Кодекстің сақталуы бойынша есептілікті;
 - оны өзектендіру бойынша ұсыныстар дайындауды ұйымдастырады.
- Бағалау нәтижелерін Омбудсмен QazaqGaz Директорлар кеңесінің қарауына шығарады.

6.1.9. Кодексті қолдану тиімділігінің мониторингі мен бағалау нәтижелері сыртқы реттеуші ортаның өзгерістерін, корпоративтік басқару практикасын және мүдделі тараптардың ұсынымдарын ескере отырып, оны уақтылы өзектендіру және жетілдіру үшін пайдаланылады.

7. Негізгі бөлім

7.1. QazaqGaz-дың негіз қалаушы құндылықтары:

7.1.1. Әріптестік

- Біз әріптестікте жұмыс істейміз және командаға сенеміз;
- Біз команданың мүдделерін жеке мүдделерден жоғары қоямыз;
- Біз мүдделі тараптармен ұзақ мерзімді және сенімді қарым-қатынас орнатамыз.

7.1.2. Құрмет

- Біз айналамыздағы барлық нәрсеге ұқыпты қараймыз;
- Біз сенім мен құрмет қағидаттары негізінде әрекет етеміз;
- Біз заңдарды сақтаймыз және дәстүрлерді құрметтейміз.

7.1.3. Тұтастық

- Біз өзімізге алған міндеттемелерді орындаймыз;
- Біз айтқанымызды орындаймыз;
- Біз әрқашан әділ және адалмыз.

7.1.4. Меритократия

- Біз лайықты мамандарды таңдаймыз;
- Біз бәріне, рөліне қарамастан, сөйлеуге мүмкіндік береміз;
- Нәтижеге қол жеткізгеніміз үшін көтермелейміз;

7.1.5. Кемелдік және сапа

- Біз озық тәжірибе мен технологияны пайдалана отырып, ұтымды және жоғарғы сапа жолағында жұмыс істейміз;
- Біз қосымша құнды құру үшін әрекет ете отырып, жауапкершілікті өз мойнымызға аламыз;
- Біз әрқашан ең жоғары нәтижелерге қол жеткізуге тырысамыз;
- Біз уәделерімізді әрқашан сапалы және уақтылы орындаймыз;
- Біз ішкі және сыртқы клиенттеріміздің игілігі үшін жұмыс істейміз;
- Біз өз жұмысымызды жеңілдетеміз, стандарттаймыз және реттейміз;
- Біз үнемі жақсырақ жасаудың жаңа мүмкіндіктерін іздейміз. Біз бірінші және ең жақсы болғымыз келеді.

7.1.6. Қауіпсіздік

- Біздің жұмыскерлеріміздің өмірі мен денсаулығы - QazaqGaz үшін сөзсіз басымдық;
- Біз еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелерінде бітіспеспіз қағидатын ұстанамыз;
- Біз қоршаған ортаға және QazaqGaz мүлкіне ұқыпты қараймыз;
- Біз этика нормаларын, ережелерді сақтаймыз және дұрыс әрекет етуге тырысамыз;
- Біз ақпараттың құпиялылығын сақтаймыз.

7.1.7. Бірлік

- QazaqGaz-дың ортақ табысқа ұмтылуы бізді біртұтас командаға біріктіреді;
- Адамдар мен өзара іс-қимыл біз үшін процестер мен құралдардан маңыздырақ;
- Біз әрбір адам ортақ іске барынша үлес қоса алады және қосқысы келеді деп санаймыз;
- Біз атқаратын лауазымдары мен атқаратын функцияларына қарамастан, командадағы міндеттерді сапалы шешеміз. Жалпы нәтиже жеке нәтижеден жоғары;
- Біз әрқайсысының мықты жақтарын қолданамыз және бір-бірімізді толықтырамыз.

оригинал

7.1.8. Салмақтылық

- Біз бір-бірімізге адалдық пен түсіністікпен қараймыз;
- Біз әріптестерімізді, мердігерлерді және әріптестерімізді құрметтейміз және өзімізге басқа адамдардың қалай қарайтынын қаласақ, оларға солай қараймыз;
- Біз қиындықтарға дайынбыз және кедергілерді жеңеміз;
- Шешім қабылдай отырып, біз мәселелерді жан-жақты қарастырамыз, барлық жағымды және жағымсыз жақтарын ескереміз, барлық көзқарастарды естіп, оларды ескереміз;
- Біз өткеннің нәтижелері мен жетістіктерін құрметтейміз, сабақтастықты қамтамасыз етеміз.

7.2. QazaqGaz қызметі келесі қағидаттарға негізделген**7.2.1. Жауапкершілік**

7.2.1.1. QazaqGaz акционерлер, жұртшылық және инвесторлар алдындағы ұзақ мерзімді құнның өсуі және ұзақ мерзімді кезеңдегі орнықты даму үшін экономикаға, қоршаған ортаға және қоғамға әсер еткені үшін өзінің жауапкершілігін мойындайды.

7.2.1.2. QazaqGaz жұмыскерлері ойластырылған және ақылға қонымды шешімдер қабылдап, әр деңгейде іс-әрекеттер жасауы тиіс.

7.2.2. Ашықтық

7.2.2.1. QazaqGaz коммерциялық және Қазақстан Республикасының заңнамасымен қорғалатын өзге де ақпаратты қорғауды қамтамасыз етуді ескере отырып, QazaqGaz оның жетістіктері мен қызметінің нәтижелері туралы ақпараттың барынша ашықтығы мен сенімділігіне ұмтылады.

7.2.2.2. Жұмыскерлер кездесулерге, талқылауларға және диалогқа ашық болуға ұмтылады; әріптестерімен және басқа да мүдделі тараптармен өзара мүдделерді есепке алуға, QazaqGaz және оның мүдделі тараптарының мүдделері арасындағы құқықтар мен теңгерімді сақтауға негізделген ұзақ мерзімді ынтымақтастықты құруға ұмтылады.

7.2.3. Айқындылық

7.2.3.1. QazaqGaz шешімдері мен әрекеттері мүдделі тараптар үшін белгіленген тәртіппен анық және айқын болуы тиіс. QazaqGaz Акционерлер мен мүдделі тараптарға белгіленген тәртіппен істердің жай-күйі туралы адал, уақтылы хабардар етеді.

7.2.3.2. QazaqGaz Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес, есептілік пен есепке алу сапасын жақсарту негізінде, ақпараттың айқындылығы мен қолжетімділігін арттыруға ұмтылады. Жұмыскерлер тарапынан Қазақстан Республикасының заңнамасында және ішкі құжаттарда көзделген ақпаратты ашуы құпия ақпаратты қорғау жөніндегі нормаларды ескере отырып орын алуы тиіс.

7.2.4. Этикалық мінез-құлық

7.2.4.1. QazaqGaz акционерлердің, мүдделі тараптардың және жалпы жұртшылықтың сеніміне лайық болуға ұмтылады. Сенім жоғары этикалық нормаларға дәйекті түрде берілгендіктен туындайды.

7.2.4.2. QazaqGaz жұмыскерлерінің шешімдері мен іс-әрекеттерінің негізінде құрмет, адалдық, ашықтық, командалық рух пен сенім, адалдық пен әділдік сияқты жоғары моральдық құндылықтар болуы тиіс. QazaqGaz жұмыскерлері өз қызметін сыйластық, толеранттылық, ізгі ниет және әдептілік негізінде жүзеге асырады. QazaqGaz жұмыскерлері QazaqGaz имиджін, корпоративтік рухын және корпоративтік стилін қолдау үшін барлық мүмкін шараларды қабылдауда.

7.2.4.3. Жұмыскерлер мемлекеттік және басқа тілдеріне, қызметі жүзеге асырылатын өңірлердің салт-дәстүрлеріне құрмет көрсетудің айрықша үлгісін көрсетеді, мінез-құлық мәдениетінің жоғары моральдық және этикалық нормаларын ұстанады, қазіргі уақытта және болашақта қоғамға жат және этикаға жат, QazaqGaz-дың беделіне нұқсан келтіретін мінез-құлыққа жол бермейді.

7.2.5. Құрмет**оригинал**

7.2.5.1. QazaqGaz барлық мүдделі тараптардың заңнамадан, жасалған шарттардан немесе іскерлік қатынастар шеңберінде туындайтын немесе жанама түрде орын алатын құқықтары мен мүдделерін құрметтейді.

7.2.5.2. QazaqGaz адам құқықтарын сақтайды, олардың маңыздылығы мен жалпыға қолданылуын мойындайды, адам құқықтарының Жалпыға бірдей декларацияда, Адам құқықтары мен негізгі бостандықтарын қорғау туралы конвенцияда, Халықаралық еңбек ұйымының Декларациялары мен Конвенцияларында және адам құқықтары саласындағы өзге де танылған халықаралық құжаттарда белгіленген, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңнамасынан туындайтын іргелі қағидаттарды толық қолдайды.

7.2.5.3. Жұмыскерлердің жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, тегіне, мүлктік және лауазымдық жағдайына, тұрғылықты жеріне, дінге көзқарасына және саяси сенімдеріне қарамастан адал және әділ қарым-қатынас жасауға құқығы бар.

7.2.6. Заңдылық

7.2.6.1. QazaqGaz және оның жұмыскерлерінің шешімдері, іс-әрекеттері мен мінез-құлқы Қазақстан Республикасының заңнамасына, басқа да қолданылатын халықаралық заңнамаға, QazaqGaz Жарғысына, QazaqGaz стратегиясына және акционерлердің шешімдеріне қатаң, толық және мүлтіксіз сәйкес келуі тиіс.

7.2.7. Кәсібилік

7.2.7.1. Жұмыскерлер – QazaqGaz-дың басты құндылығы және негізгі ресурсы. Қызмет нәтижелері мен Акционерлер мен мүдделі тараптар үшін құрылған құн Жұмыскерлердің кәсіби деңгейіне тікелей байланысты.

7.2.7.2. QazaqGaz кәсіби және жеке даму үшін мүмкіндік бере отырып, қажетті еңбек жағдайларын қамтамасыз ете отырып, жұмыскерлердің біліктілік деңгейін арттыруға ұмтылады.

7.2.7.3. Жұмыскерлер барлық қажетті біліктілік талаптарына, өздерінің лауазымдық нұсқаулықтарына сай болуы керек, өз құзыретінің деңгейін арттыруға, салмақты және жауапты шешімдер қабылдау қабілетіне ие болуға, сондай-ақ өздерінің кәсіби, жеке қасиеттерін және этикалық мәдениет деңгейін өсіруге және дамытуға ұмтылуы керек.

7.2.8. Әділдік

7.2.8.1. QazaqGaz меритократия, әділдік және объективтілік қағидаттарын қолдайды; әрбір жұмыскерге жаңа жетістіктер үшін оңтайлы жағдайлар жасайды және әркімнің QazaqGaz қызметіне қосқан үлесін әділ бағалайды; барлық деңгейдегі жұмыскерлердің түсіністік, мүдделі болу және қолдау мәдениетін қалыптастыруға ықпал етеді.

7.2.8.2. QazaqGaz-да Қазақстан Республикасының заңнамасы және/немесе ішкі құжаттар негізіндегі жағдайда қоспағанда, жекелеген жұмыскерлерге қандай да бір артықшылықтар мен жеңілдіктер беруге жол берілмейді.

7.2.9. Сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік

7.2.9.1. QazaqGaz сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністерін қабылдамайды. Барлық мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасай отырып, QazaqGaz сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шеңберінде қабылданатын, QazaqGaz әрекеттері туралы хабардар болуын арттыру мақсатында сындарлы диалогты дамытуға ұмтылады.

7.2.9.2. QazaqGaz-дың жоғары беделін қолдау мақсатында, жұмыскерлер күнделікті жұмыста сыбайлас жемқорлық қызметіне тартылған немесе тартылуы мүмкін контрагенттермен іскерлік қатынастар тәуекелін төмендету үшін, ақылға қонымды күш-жігер жұмсауы тиіс. Сыбайлас жемқорлық істеріне тартылған жұмыскерлер қолданыстағы заңнамада көзделген тәртіппен жауапқа тартылуға жатады.

7.2.9.3. QazaqGaz-дың ішкі бақылау жүйелері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға жол бермеуге, олардың алдын алуға және анықтауға бағытталған шараларды қамтуы тиіс.

7.2.10. Мүдделер қақтығысына жол бермеу

7.2.10.1. Мүдделі тараптармен қарым-қатынаста QazaqGaz, сенімгерлік қатынастарды орнатуға және сақтауға сене отырып, тараптар бір-біріне қатысты барынша адал, әділ және мүдделер қақтығысының алдын алу, анықтау және болдырмау жөнінде шаралар қолдануға міндетті.

оригинал

QazaqGaz оны мен жұмыскерлер арасында мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігін болдырмауға тырысады. Жұмыскерлердің жеке мүдделері олардың өздерінің лауазымдық, функционалдық міндеттерін бейтарап орындауына әсер етпеуі керек.

7.2.10.3. Жұмыскерлер заңды және жеке тұлғалармен өзара қарым-қатынаста мүдделер қақтығысының туындауы тұрғысынан қауіпті әрекеттерден аулақ болуға міндетті.

7.2.10.4. Жұмыскерлер қаржылық және өзге де іскерлік байланыстардан, сондай-ақ қызметі мүдделер қақтығысының туындауына және QazaqGaz-дың тиімді қызметіне кедергі келтіруі мүмкін ұйымдармен бірлескен жұмысқа қатысудан аулақ болуға тиіс.

7.2.10.5. Жұмыскерлер тікелей басшыға мүдделер қақтығысының туындауы, QazaqGaz-дың қаржылық немесе өзге де мүдделеріне қатер төнуі, үшінші тараптың жеке іскерлік мүдделерінің туындауы, соның салдарынан мүдделер қақтығысы қаупі туындайтыны туралы дереу хабарлауы тиіс.

7.2.10.6. Корпоративтік қақтығыстар туындаған жағдайда қатысушылар QazaqGaz және мүдделі тараптардың мүдделерін тиімді қорғауды қамтамасыз ету мақсатында келіссөздер арқылы оларды шешу жолдарын іздестіреді.

7.2.11. Экологиялық жауапкершілік

7.2.11.1. QazaqGaz өз қызметінде Қазақстан Республикасының қоршаған ортаны қорғау, табиғи ресурстар және адамдардың денсаулығы саласындағы заңнамасының талаптарын сақтауға, сондай-ақ ресурстарға ұқыпты қарау арқылы өз қызметінің қоршаған ортаға және қоғамға теріс әсерін барынша азайтуға ұмтылады.

7.2.11.2. QazaqGaz энергия үнемдеуді қамтамасыз ете отырып, табиғи ортаға теріс әсерді азайта отырып, ресурстар мен уақытты ұқыпты және жауапкершілікпен пайдалануға, еңбек өнімділігін арттыруға бағытталған инновациялық технологияларды енгізе отырып, табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану және қолайлы қоршаған ортаны сақтау үшін қоғам мен болашақ ұрпақ алдындағы өзінің жауапкершілігін мойындайды.

7.2.11.3. Әрбір жұмыскер өз жұмыс орындарында, жоспарлау, шешім қабылдау және ресурстарға ұқыпты қарау процестерінде табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану және қоршаған ортаны қорғау үшін жауап береді.

7.2.12. Қауіпсіздік

7.2.12.1. QazaqGaz адам өмірін жоғары құндылық ретінде қарастырады және салауатты өмір салтын қолдауға және жұмыскерлердің денсаулығын қорғауға ерекше назар аударуға тырысады. QazaqGaz әлемдік стандарттарға сәйкес еңбек қауіпсіздігін, өз жұмыскерлерінің өмірі мен денсаулығын сақтауды қамтамасыз етуге ұмтылады.

7.2.12.3. Әрбір жұмыскер өзінің және айналасындағы адамдардың қауіпсіздігі үшін жауап береді және қауіпсіздік, еңбекті қорғау және денсаулық, өнеркәсіптік және өрт қауіпсіздігін сақтау мәселелеріне ерекше берілгендігін жеке мысалмен көрсетуі керек.

7.2.13. Саяси қызмет

7.2.13.1. QazaqGaz жария лауазымды тұлғалардың немесе өзге де тұлғалардың QazaqGaz-дың және QazaqGaz компаниялар тобының қызметін сақтауға немесе кеңейтуге әсер ететін шешімдер қабылдауына тікелей немесе жанама әсер ету мақсатында саяси қызметке қатыспайды, егер мұндай қатысу осындай әсер ету әрекеті ретінде қабылдануы мүмкін болса.

7.3. Қоғамға қызмет ету

7.3.1. QazaqGaz миссиясының міндеттемесі.

QazaqGaz Қазақстанның ішкі нарығында газ өндірумен, тасымалдаумен, бөлумен және өткізумен айналысатын газ және газбен жабдықтау саласындағы ұлттық оператор. Ішкі нарыққа жеткізуден басқа, QazaqGaz газды экспортқа өткізеді.

QazaqGaz миссиясы – Қазақстан Республикасы экономикасының орнықты дамуы мақсатында халықтың өмір сүру сапасын арттыру, энергетикалық қауіпсіздікті және энергетикалық ауысуды күшейту үшін газдың рентабельді жеткізілімдерін тұрақты қамтамасыз ету.

Миссияны іске асыру үшін QazaqGaz-дың ұзақ мерзімді құнының өсуін және орнықты дамуын қамтамасыз ету; QazaqGaz қызметінің ашықтығын, тиімділігі мен икемділігін; QazaqGaz-

ОРИГИНАЛ

тың мүдделері үшін шешімдер қабылдаудың жүйелілігін, уақтылығын; жауапкершілік, есептілік және заңдылық мақсатында QazaqGaz-дың Жалғыз акционермен әділ қарым-қатынас қағидаттарына сүйене отырып, өз міндеттерін орындайды.

QazaqGaz жұмыскерлері:

- QazaqGaz атынан қызметті жүзеге асыру кезінде біздің қоғамға және мемлекетке қызмет етудің ерекше міндетін түсіну және QazaqGaz миссиясын дұрыс түсініп, тиісті қамқорлық көрсету;
- олардың міндеттері қоғам мен мемлекеттің өмір сүру сапасы мен деңгейіне тікелей әсер етуі мүмкін екенін түсіну;
- QazaqGaz миссиясына сәйкес өз міндеттерін орындау және QazaqGaz мақсаттарынан тыс шаралар қолданбау;
- өзінің жеке мәселелерін шешу кезінде қызметтік жағдайын пайдаланбау.
- теріс қоғамдық назар аударуы және/немесе QazaqGaz беделіне нұқсан келтіруі мүмкін кез келген өрескел немесе орынсыз мінез-құлық белгілеріне назар аудару.

7.3.2. Тұрақты даму

7.3.2.1. QazaqGaz өзінің экономикаға, экологияға және қоғамға ықпалының маңыздылығын түсінеді және ұзақ мерзімді құнның өсуіне ұмтыла отырып, мүдделі тараптардың мүдделерінің теңгерімін сақтай отырып, ұзақ мерзімді кезеңде өзінің тұрақты дамуын қамтамасыз етеді. QazaqGaz біздің болашақ ұрпағымызға қамқорлық жасайды және еліміздің тұрақты дамуына ерекше назар аударады. QazaqGaz экожүйелерді қорғауға, ауа сапасын жақсартуға және ресурстарымыздың тұрақтылығын сақтауға күш салады.

7.3.2.2. QazaqGaz осы Кодекстің №1 қосымшасында көрсетілген Біріккен Ұлттар Ұйымының адам құқықтары, еңбек қатынастары, қоршаған ортаны қорғау және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы жаһандық шартының қағидаттарын қолдайды.

7.3.2.3. QazaqGaz операциялық қызметтің халыққа және қоршаған ортаға теріс әсерін барынша азайтуға, қоршаған ортаға зиян келтіретін өндірістік авариялардың алдын алуға, сондай-ақ табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану мен молықтыруды қолдауға ұмтылады. QazaqGaz - энергияны пайдалану тиімділігін арттырудың, ресурстарды үнемдеудің және баламалы энергия көздерін пайдаланудың және денсаулыққа, қауіпсіздікке және қоршаған ортаға теріс әсерді азайту үшін қажетті өзге де шараларды қабылдауды жақтаушы.

7.3.2.4. QazaqGaz алдымызға қойылған мақсаттарды орындау және оларға қол жеткізу кезінде адамдарға зиян келтірмеу және қоршаған ортаны қорғау қағидатын ұстанады. QazaqGaz жаңа өнімді әзірлеу, жаңа нарықта сату, жаңа зауыт салу немесе жаңа кәсіпорын сатып алу болсын, кез келген жаңа қызмет түрінің қоршаған ортаға әсерін бағалайды.

QazaqGaz жұмыс орнындағы қауіпсіздікті қамтамасыз ету және жарақаттанудың алдын алу үшін қауіпсіз еңбек ережелерін әзірлейді және басшылыққа алады.

7.3.2.5. Әрбір жұмыскер ұзақ мерзімді перспективада QazaqGaz-дың және қоғамның орнықты дамуы үшін өзінің ықпалы мен пропорционалды жауапкершілігін сезінуі және орнықты даму саласындағы өз білімін ұдайы жетілдіруге күш салуы тиіс.

7.3.2.6. Әрбір жұмыскер қоршаған орта туралы заңдар мен қағидалардың кез келген айқын немесе ықтимал бұзушылықтарының белгілеріне назар аударуы тиіс.

7.3.3. Этикалық нормалар

7.3.3.1. Заңнаманың сақталуы

QazaqGaz Қазақстан Республикасының заңнамасын, қолданыстағы шет елдердің заңнамаларын және Қазақстан Республикасынан тыс операцияларды жүзеге асырған жағдайда халықаралық капитал нарықтарындағы талаптарды қатаң және мүлтіксіз ұстанады.

7.3.3.2. Салмақты шешім қабылдау

QazaqGaz-да қабылданатын өндірістік, инвестициялық және басқа да шешімдердің өлшемдері тек қана экономикалық болып табылмайды, олар сондай-ақ әлеуметтік, экологиялық көрсеткіштер мен тұрақты даму қағидаттарын назарға алады.

7.3.3.3. Ақпараттың құпиялылығы

1) Қазақстан Республикасының заңнамасына және QazaqGaz-дың ішкі құжаттарына сәйкес осыған жатқызылған ақпарат QazaqGaz-дың құпия ақпараты деп танылады.

оригинал

2) QazaqGaz оның жұмыскерлерінің жеке деректерінің құпиялылығын құрметтейді және қорғайды және ақпараттық қауіпсіздік саясатын қолдайды. QazaqGaz мемлекеттік құпияны құрайтын ақпаратты қорғауға міндеттенеді.

3) жұмыскерлер құпия ақпаратты құрайтын деректермен, оның ішінде Қазақстан Республикасының заңнамасына, QazaqGaz-дың ішкі құжаттарына сәйкес дербес деректермен жұмыс істеу кезінде ерекше жауапкершілік дәрежесін көрсетеді және осындай ақпаратты қорғау үшін барлық қажетті шараларды қабылдайды.

4) жұмыскерлер кез келген құпия ақпаратты құпия сақтауға, оның мазмұнын QazaqGaz-да жұмыс істеудің бүкіл мерзімі ішінде де, жұмыстан шығарылғаннан кейін де жария етпеуге міндетті. Егер Қазақстан Республикасының заңнамасында тікелей өзгеше көзделмесе.

5) жұмыскерлер құпия ақпаратқа қол жеткізе алмайтын басқа жұмыскерлерге, сондай-ақ QazaqGaz-дан тыс кез келген үшінші тұлғаларға құпия ақпараттың рұқсатсыз кіруіне және жария етілуіне жол бермеу туралы қамқорлық жасауға, сондай-ақ деректердің жоғалуына немесе жойылуына жол бермеуге тиіс.

6) жұмыскерлер QazaqGaz-дың ішкі құжаттарында көзделген және қауіпсіздік режиміне және құпия ақпаратпен жұмыс істеуге байланысты қағидалар мен рәсімдерді сақтауға тиіс.

7) ақпараттың құпиялылығын сақтау қағидаларын бұзу немесе жүйелер мен құрылғылардың қауіпсіздігін бұзу туралы мәліметтерді алған кезде, жұмыскер QazaqGaz-дың ішкі құжатында белгіленген тәртіппен осы факті туралы дереу хабарлауы қажет.

8) QazaqGaz-дың құпия және/немесе инсайдерлік ақпаратына, QazaqGaz жұмыскерлерінің немесе мүдделі тұлғаларының дербес деректеріне қол жеткізе алатын жұмыскерлер мұндай ақпаратты лауазымдық міндеттерін орындауға байланысты пайдалануы тиіс.

7.3.3.4. Сыбайлас жемқорлық және тыйым салынған төлемдер

1) QazaqGaz-да жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүлктік (мүлктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу мақсатында өздері не үшінші тұлғалар үшін кез келген іс-әрекетке, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру жолымен пара беруге тыйым салынады.

2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі тікелей міндет QazaqGaz-дың әрбір жұмыскеріне жүктеледі.

3) жұмыскерлер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарын тиісінше сақтауға, QazaqGaz-дың сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының, ҚР СТ ISO 37001-2017: «Парақорлыққа қарсы күрес менеджменті жүйесі» стандартының және/немесе QazaqGaz-дың өзге де ішкі құжаттарының сәйкестігі мен сақталуы жөніндегі талаптарды сақтауға міндетті.

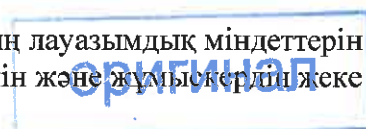
4) жұмыскерлер және/немесе өзге де қауымдастырылған тұлғалар, мүдделі тараптар QazaqGaz-дың ішкі құжаттарында белгіленген тәртіпке сәйкес QazaqGaz-да жасалған немесе жоспарланып отырған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы өздеріне белгілі болған жағдайда, Комплаенс қызметіне немесе жедел желіге ақпарат хабарлауға міндетті. Мұндай алаңдаушылық адал, сенімді және жаман ниетсіз білдірілуі керек.

QazaqGaz кез келген ықтимал бұзушылық туралы хабарлаған немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелерін тікелей немесе жанама қозғайтын өзге де фактілер бойынша алаңдаушылық білдірген тұлғаға қысым көрсетуден кепілдік береді. Бұл ретте QazaqGaz-дың бірде-бір жұмыскерімен еңбек шартын бұзуға болмайды, бірде-бір жұмыскерінің, егер ол құқыққа қарсы іс-қимылдың болжамды фактісі туралы хабарласа, не пара беруден немесе алудан, коммерциялық пара беруден немесе пара алуда немесе делдалдық көрсетуден бас тартса, сыйлық алудан және көтермелеудің өзге де нысандарынан айырылып, лауазымын төмендетуге болмайды.

Сондай-ақ, қысым көрсетуден болатын кепілдік қолданыстағы заңнамада, ішкі қағидаларда, осы Кодексте (мәліметтерді, құжаттарды, түсіндірмелерді және т.б. ұсыну арқылы тексеруге/тергеуге жәрдемдесу) көзделген өз міндеттері шеңберінде тексеру жүргізген немесе ықтимал бұзушылық туралы куәлік берген тұлғаға беріледі.

7.3.3.5. Мүдделер қақтығысының алдын алу және реттеу

1) Мүдделер қақтығысы – бұл жұмыскердің жеке мүдделілігі оның лауазымдық міндеттерін объективті және бейтарап орындауына әсер ететін немесе әсер етуі мүмкін және жұмыскердің жеке

мүдделері мен QazaqGaz-дың заңды мүдделеріне зиян келтіруге қабілетті QazaqGaz-дың заңды мүдделері арасында қайшылық туындайтын немесе туындауы мүмкін жағдай.

2) Мүдделер қақтығысының болуы немесе мұндай әлеуетті қақтығыстың болуы QazaqGaz-дың беделіне қауіп төндіреді.

3) QazaqGaz өз қызметінде лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлердің жеке мүдделері мен олардың кәсіби міндеттері арасындағы жанжалға жол бермеуге ұмтылады. Барлық жұмыскерлер мүдделер қақтығысынан босатылған ашық, уақтылы және барабар шешімдер қабылдауға жауапты. Жұмысшылар мүдделер қақтығысы туындайтын немесе туындауы мүмкін жағдайлардан аулақ болу керек.

4) Жұмыскерлердің ешқандай қызметі QazaqGaz-дың алдындағы міндеттемелерді бұзбауы немесе QazaqGaz-дың беделіне нұқсан келтірмеуі тиіс. QazaqGaz-дың ресурстарын, оның ішінде оның материалдық емес ресурстарын теріс пайдалануға тыйым салынады. Жағымсыз ниет болмаса да, жанжалдың көрінуі теріс әсер етуі мүмкін. Жұмыскерлер өз іс-әрекеттерінің сипатын ескеріп, мүдделер қақтығысы ретінде қабылдануы мүмкін жағдайлардан аулақ болу керек.

5) QazaqGaz анықталған корпоративтік жанжалдар мен мүдделер қақтығыстарын тез арада реттеуді, сондай-ақ QazaqGaz-дың жауапты құрылымдық бөлімшелерінің іс-қимылдарын нақты үйлестіруді қамтамасыз етеді, атап айтқанда, жанжалдарды пайда болуының ерте кезеңдерінде анықтауды қамтамасыз етеді және мүмкіндігінше қысқа мерзімде жанжалдың мәні бойынша өз ұстанымын айқындайды, тиісті шешім қабылдайды және оны жанжал тараптарының назарына жеткізеді. Корпоративтік басқару қағидаттарын және корпоративтік жанжалдар мен жеке мүдделер қақтығысын қарау және реттеу тәртібін сақтау мақсатында, QazaqGaz-дың құрылымдық бөлімшелерінің құзыреттері нақты ажыратылуға тиіс.

7.3.3.6. Адал бәсекелестік

1) QazaqGaz бәсекелестікке кедергі келтіретін келісімдер немесе уағдаластықтар жасамайды және Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтайды.

2) Жұмыскерлер бәсекелестікті шектеуге бағытталған ашық немесе жасырын, ресми немесе бейресми, жазбаша немесе ауызша сипаттағы келісімдерге кіру туралы ұсыныстардан аулақ болуға тиіс.

3) Жұмыскерлер Қазақстан Республикасы заңнамасының және юрисдикциясында бәсекелестікке қатысты QazaqGaz-дың сыртқы қызметі жүзеге асырылатын елдердің талаптарын, сондай-ақ монополияға қарсы органдардың нұсқауларын сақтауға тиіс.

7.3.3.7. Меншікті қорғау және ішкі бақылау

1) Барлық жұмыскерлер өздеріне сеніп тапсырылған QazaqGaz-дың мүлкінің сақталуын қамтамасыз етуге және оның тиімді нысаналы пайдаланылуын қамтамасыз етуге тиіс. QazaqGaz-дың кез келген мүлкі QazaqGaz қызметін жүзеге асыруға байланысты заңды мақсаттарда ғана пайдаланылуға тиіс.

2) Жұмыскерлер QazaqGaz-дың мүлкі мен активтеріне ұқыпты қарауға және ұрлықты, бүлінуді, ысырапшылдықты, немқұрайлылықты болдырмай, оларды заңды іскерлік мақсаттарда тиімді пайдалануды қамтамасыз етуге міндетті. QazaqGaz-дың мүлкі мен активтеріне: материалдық активтер, ақша қаражаттары, зияткерлік меншік объектілеріне құқықтар, «ноу-хау», бизнес-процестер туралы деректер, желілік ресурстар, сондай-ақ электрондық пошта және басқа да байланыс жүйелері арқылы берілетін және қабылданатын немесе оларда сақталатын жазбаша хат-хабарлар мен мәліметтер, ақпарат жатады.

3) Жұмыскерлерге QazaqGaz-да корпоративтік меншікті, ақпаратты немесе қызметтік жағдайды пайдалану арқылы туындауы мүмкін іскерлік мүмкіндіктерді пайдалануға не үшінші тұлғаларға беруге тыйым салынады.

4) Жұмыскерлерге корпоративтік меншікті, ақпаратты немесе қызметтік жағдайды жеке пайда алу мақсатында пайдалануға тыйым салынады.

Зияткерлік меншік QazaqGaz-дың ең құнды активтерінің бірі болып табылады. Барлық жұмыскерлер QazaqGaz меншігі болып табылатын патенттерді, сауда белгілерін, авторлық құқықтарды, коммерциялық құпияны және басқа ақпаратты қорғауы керек.

оригинал

5) Сонымен қатар басқа тұлғалардың зияткерлік меншікке қатысты заңды құқықтарын құрметтеу қажет. Біреудің зияткерлік меншігін заңсыз пайдалану QazaqGaz-ды, тіпті оның жекелеген жұмыскерлерін қудалауға және өтемақы төлеу міндеттемелеріне, соның ішінде елеулі айыппұлдар мен қылмыстық жазаға тартуы мүмкін.

6) Жұмыскерлер ішкі бақылаудың белгіленген рәсімдерін қатаң сақтауға және ішкі бақылау рәсімдерінің кез келген бұзушылықтары немесе алаяқтық жағдайлары туралы ішкі құжаттарда белгіленген тәртіппен хабарлауға міндетті.

7) Жұмыскерлер қаржылық операциялар мен мәмілелер туралы есептерді уақтылы және объективті түрде ұсынуға, құжат айналымы жөніндегі қағидаларды сақтауға және барлық қажетті құжаттаманы белгіленген тәртіппен сақтауға міндетті.

7.3.3.8. Сыйлықтармен алмасу және өкілдік шығыстар

1) Кәдімгі бағаны, оның ішінде ақшаны, бағалы қағаздарды және өзге де мүлікті, мүліктік сипаттағы пайдалар мен көрсетілетін қызметтерді (жұмыстар, көрсетілетін қызметтер, ойын-сауық, демалыс, көлік шығыстарын төлеу, жеңілдіктер, мүлікті, оның ішінде тұрғын үйді пайдалануға беру, қайырымдылық салымдары және т.б.) төлеу міндеті жоқ QazaqGaz-да жұмыс істеуге байланысты алынған материалдық немесе материалдық емес нысандағы кез келген құндылық сыйлық деп танылады.

2) Қазақстан Республикасының заңнамасына және осы Кодекстің нормаларына сәйкес QazaqGaz лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлерге, сондай-ақ осы тұлғалардың отбасы мүшелеріне, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) осы тұлғаның қызметтік өкілеттігіне кіретін не ол өзінің лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал ететін болса материалдық сыйақы, сыйлықтар немесе қызметтер көрсеткен тұлғалардың пайдасына осы тұлғаның әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін берілетін материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді алуға тыйым салынады. Кез келген сыйлықтар тапсырылған кезде одан бас тартылуы/ қайтарылуы керек.

3) Лауазымды тұлғалардың және(немесе) олардың отбасы мүшелерінің хабарынсыз келіп түскен сыйлықтар мен ақша сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарына сәйкес уәкілетті мемлекеттік органға өтеусіз берілуге/аударылуға жатады.

4) Мемлекеттік қызметшілерге, квазимемлекеттік сектор субъектілерінің лауазымды тұлғаларына және олардың отбасы мүшелеріне қонақжайлылық белгілері мен сыйлықтар ұсынуға жол берілмейді. Сондай-ақ, егер сыйлықты қабылдау сыйлық беретін тұлға үшін қолайсыз екені белгілі болса, онда сыйлықтарды ұсынуға немесе беруге жол берілмейді.

5) QazaqGaz ресми кездесулер барысында іскерлік сыйлықтармен (кәдесыйлармен) алмасуды және өкілдік шығыстарды жүзеге асыруды, оның ішінде бизнесті жүргізудің қажетті бөлігі, іскерлік қонақжайлылыққа және жалпы қабылданған іскерлік практика үшін қажетті болып табылатын рәсімдерді таниды.

Әрбір жұмыскер іскерлік сыйлықтармен және өкілдік іс-шараларға шақырулармен алмасу, іскерлік қатынастардың әлеуметтік танылған құрамдас бөлігі болып табылатынын түсінуі тиіс, алайда мұндай жағдайлар ешбір жағдайда QazaqGaz-дың іскерлік беделіне нұқсан келтірмеуге тиіс екенін және белгілі бір тікелей немесе жанама экономикалық мақсаттардағы іс-әрекеттер немесе әрекетсіздіктер үшін «төлем» болып табылмауға тиіс екенін есте ұстаған жөн. Іскерлік сыйлықтармен алмасу және QazaqGaz-дың өкілдік шығыстарын, оның ішінде үшінші тұлғалармен іскерлік қонақжайлылықты жүзеге асыру Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылуы және QazaqGaz-дың ішкі нормативтік құжаттарында айқындалған өлшемшарттарға жауап беруі, заңды мақсатпен тікелей байланысы болуы және заңсыз әрекеттерді жүзеге асыру туралы әсер қалдырмауы тиіс.

6) Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шараларға Қазақстан Республикасы заңнамасының, осы Кодекстің және QazaqGaz-дың ішкі нормативтік құжаттарының талаптарына сәйкес күмән туындаған кезде жұмыскер осы мәселе бойынша тікелей басшымен немесе QazaqGaz-дың Комплаенс қызметімен кеңесу керек.

7) Сыбайлас жемқорлық үшін жағдай жасайтын құқық бұзушылықтар, сондай-ақ игіліктер мен артықшылықтарды құқыққа қарсы алуға байланысты сыбайлас жемқорлық құқық

оригинал

бұзушылықтар үшін әрбір жұмыскер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауапты болады.

8) QazaqGaz атынан жұмыскерлер басқа тұлғалар мен ұйымдарға бере алатын не QazaqGaz-дағы жұмысына байланысты жұмыскерлер ұйымдардың басқа тұлғаларынан ала алатын өкілдік шығыстар, оның ішінде іскерлік қонақжайлылыққа жұмсалатын шығыстар төменде көрсетілген барлық өлшемшарттардың жиынтығына сәйкес келуге тиіс:

- Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларына, осы Кодекске және QazaqGaz-дың ішкі нормативтік құжаттарына толық сәйкес келу;

- ақылға қонымды, пропорционалды және сәнді заттар болмау;

- қызмет, әрекет, әрекетсіздік, қамқоршылық, құқықтар беру, мәміле, келісім, лицензия, рұқсат және т.б. туралы белгілі бір шешім қабылдау немесе алушыға өзге де заңсыз немесе этикалық емес мақсатта ықпал ету әрекеті үшін жасырын сыйақы ұсынбау;

- қонақжайлылықтың көрінісі, тұлғаның белгілі бір жолмен әрекет етуіне ықпал етуге немесе оны итермелеуге немесе оның рөлін немесе функциясын орындағаны үшін сол тұлғаны марапаттауға арналған деп есептелмейді және қабылданбайды;

- сыйлықтар немесе өкілдік шығыстар туралы ақпарат ашылған жағдайда QazaqGaz, лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлер, сондай-ақ өзге де тұлғалар үшін беделді тәуекел туғызбауға;

- қонақжайлылық таныту орынды және QazaqGaz-дың ішкі нормативтік құжаттарында көзделген нормалардан шектен шықпайды және тиісті бөгде ұйымның қонақжайлылығына қатысты саясатты бұзбайды.

7.3.3.9. Сыртқы коммуникация

7.3.3.9.1. QazaqGaz жұмыскері қоғамдық орындарда өзін әдепті ұстауға міндеттенеді.

7.3.3.9.2. QazaqGaz атынан кез келген рұқсат етілмеген сыртқы байланыс компанияның имиджіне әсер етеді. Әлеуметтік желілердегі белсенділікті жұмыскерлер тек жеке мақсатта пайдалануы тиіс және QazaqGaz-бен байланысты болмауы тиіс.

7.3.3.9.3. QazaqGaz атынан ашылған кез келген ақпарат барлық маңызды аспектілерде дәл, толық, дұрыс және қолданыстағы заңнамаға және QazaqGaz-дың ішкі құжаттарына сәйкес болуы тиіс.

7.3.3.9.4. QazaqGaz жұмыскерлері:

1) егер тиісті өкілеттіктер болмаса, QazaqGaz атынан жүгінбеуге;

2) өзінің қызметтік жағдайын жеке пайдасы үшін пайдаланбауға;

3) QazaqGaz-дың бұқаралық ақпарат құралдарындағы жұмысы туралы өзінің жеке пікірін білдірмеуге міндетті.

7.3.3.9.5. Осы Кодекстің 3-қосымшасында барлық жұмыскерлерге әлеуметтік желілерде, корпоративтік және жеке блогтарда, БАҚ-тағы жарияланымдарға түсініктемелерде ақпаратты орналастыру бойынша ұсынымдар ұсынылған.

7.4. Өз жұмыскерлеріне деген көзқарас

7.4.1. Жалдау және еңбектің тең талаптары

7.4.1.1. QazaqGaz қызметкерлері - ең құнды актив. QazaqGaz барлық жұмыскерлерін жұмыс үшін ең жақсы перспективалармен қамтамасыз ету саясатын ұстанады. QazaqGaz өзінің кәсіби қабілеттерін дамыту және дағдыларын жетілдіру үшін QazaqGaz-да жұмыс істейтіндердің барлығына тең мүмкіндіктер ұсынады.

7.4.1.2. QazaqGaz Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасын сақтайды және өз жұмыскерлері үшін қолайлы жұмыс жағдайларын жасайды. Жұмыскерлер Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасының нормаларын және QazaqGaz-дың еңбек тәртібінің қағидаларын ұстануға міндетті.

7.4.1.3. QazaqGaz жұмыскерлерді жалдау және қызмет бойынша жоғарылатудың әділ рәсімін жасайды және нақты және ашық өлшемдерге негізделген жұмыскерлер мен лауазымды тұлғаларды жұмысқа қабылдау, жетістіктерін бағалау және ілгерілету кезінде бірыңғай қағидалардың болуын қамтамасыз етеді. Жұмысқа қабылдау, жетістіктерді бағалау және қызметкерлерді жылжыту туралы шешім қабылдауға қатысатын қызметкерлер осы ережелерді сақтауға міндетті.

оригинал

7.4.1.4. QazaqGaz-да жыныстық, нәсілдік, ұлттық немесе діни қатыстылығы бойынша кез келген кемсітуге, жекелеген жұмыскерлерге қандай да бір артықшылықтар мен жеңілдіктер беруге жол берілмейді.

7.4.1.5. QazaqGaz жұмыскерлердің құқықтарын қорғау немесе сақтау мақсатында, сондай-ақ оларға қосымша әлеуметтік игіліктер беру мақсатында жұмыскерлердің бірігу және ұжымдық шарттар жасасу құқығын таниды.

7.4.1.6. QazaqGaz жұмыскерлері:

- ең жоғары этикалық нормаларды ұстана отырып, корпоративтік құндылықтар мен қағидаттар негізінде өз міндеттерін кәсіби түрде орындауға;
- еңбегін, біліктілігін, нәтижелілігін және өндірістік қажеттілігін ескере отырып, жалдау, сыйақы және ілгерілету туралы әрбір шешімді қабылдауға;
- кемсітушіліктің, субъективтіліктің немесе алалаушылықтың кез-келген мүмкіндігін жоққа шығаруға.
- жұмыс орнындағы кез-келген әдепсіз немесе орынсыз мінез-құлықтың белгілеріне, сондай-ақ еңбек заңнамасын кез-келген айқын бұзушылықтарға немесе ықтимал бұзушылықтарға назар аударуға міндетті.

7.4.2. Кемсітушілік пен қысым көрсетуге тыйым салу

7.4.2.1. QazaqGaz барлық жұмыскерлер бір-біріне құрметпен қарайтын еңбек жағдайларын жасауға ұмтылады. Сондықтан QazaqGaz діни, нәсілдік, этникалық, жыныстық, жас және басқа да белгілері бойынша кемсітушілікті қоса алғанда, кемсітушіліктің кез келген түріне жол бермейді. QazaqGaz қорлайтын, агрессивті немесе дұшпандық мінез-құлықтың кез келген түріне тыйым салады.

7.4.2.2 Жұмыскерлер:

- әріптестеріне құрметпен және әділ қарауға;
- әріптестерін қорқытпауға немесе қорламауға;
- әріптестеріне қатысты орынсыз пікірлер айтпауға міндетті.

7.4.2.3. Жұмыскерлер жұмыс орнындағы кез келген әдепсіз немесе орынсыз мінез-құлық белгілеріне және еңбек заңнамасының кез келген бұзушылықтарының немесе ықтимал бұзушылықтарының белгілеріне назар аударуы қажет.

7.5. Бизнес-қоғамдастықпен және жұртшылықпен өзара іс-қимыл

7.5.1 Іскерлік қатынастар

7.5.1.1. Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау - QazaqGaz қызметінің ажырамас бөлігі. Сыртқы және ішкі мүдделі тараптармен сындарлы қарым-қатынас орнату QazaqGaz-дың іскерлік беделі мен тиімділігіне айтарлықтай әсер етеді, сондай-ақ комплаенс-тәуекелдердің алдын алуға ықпал етеді.

7.5.1.2. Акционерлермен және инвесторлармен, билік органдарымен, жұртшылықпен, іскер әріптестермен ұзақ мерзімді, жемісті, сенімді және өзара тиімді қарым-қатынасты көздейтін әріптестік – QazaqGaz-дың стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуді қамтамасыз ететін одан әрі дамытудың маңызды ресурстарының бірі.

7.5.1.3. Жалғыз акционер мен инвесторлар, билік органдары, қоғам және қоғамдық ұйымдар, іскери әріптестер, клиенттер мен бәсекелестер QazaqGaz-ға қатысты сыртқы мүдделі тараптар болып табылады.

7.5.2. Жалғыз акционермен қарым-қатынас

7.5.2.1. QazaqGaz жалғыз акционерінің құқықтарын сақтау және қорғау негізгі басымдықтардың бірі болып табылады. Жалғыз акционермен өзара қарым-қатынас жүйесі Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, QazaqGaz жарғысына және ішкі құжаттарына, сондай-ақ QazaqGaz-дың корпоративтік басқару кодексінің ережелеріне сәйкес ашықтық, есептілік және жауапкершілік қағидаттарына негізделген.

оригинал

7.5.2.2. QazaqGaz және жалғыз акционер арасында ақпаратпен алмасу тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасымен, QazaqGaz Жарғысымен және ішкі нормативтік құжаттармен реттеледі.

7.5.3. Мемлекеттік органдармен өзара қарым-қатынас

7.5.3.1. QazaqGaz-дың мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл жасауы Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, QazaqGaz Жарғысына және QazaqGaz-дың ішкі құжаттарына, сондай-ақ QazaqGaz-дың корпоративтік басқару кодексінің ережелеріне сәйкес, Тараптардың тәуелсіздігі негізінде, мемлекеттік органдар тарапынан да, QazaqGaz жұмыскерлері тарапынан да сыбайлас жемқорлық және басқа да құқыққа қарсы іс-қимылдарға, мүдделер қақтығысына жол бермеу қағидатын сақтай отырып жүзеге асырылады.

7.5.3.2. QazaqGaz Қазақстан Республикасының мемлекеттік органдарымен достық ынтымақтастық және өзара сыйластық қағидаттарында өзара іс-қимыл жасайды.

7.5.3.3. QazaqGaz және оның жұмыскерлері Қазақстан Республикасының заңнамасын және QazaqGaz-дың сыртқы қызметі юрисдикциясында болатын елдердің заңнамасын қатаң сақтайды.

7.5.3.4. QazaqGaz жосықсыз бәсекелестікке, Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы және монополияға қарсы заңнамаларын, сондай-ақ өзге де құқыққа қайшы әрекеттерді сақтамауға қандай да бір жол бермейді.

7.5.4. Іскери әріптестермен қарым-қатынас

7.5.4.1. QazaqGaz инвесторлармен, іскер әріптестермен және өнім берушілермен тұрақты, ұзақ мерзімді, ашық және өзара тиімді қарым-қатынас орнатуға мүдделі.

7.5.4.2. QazaqGaz заңдылық, тиімділік, әділдік, өзара тиімділік, ақпараттық ашықтық, өзіне қабылдаған міндеттемелері үшін жауапкершілік, шарттар талаптарын қатаң сақтау негізінде инвесторлармен, іскер әріптестермен және өнім берушілермен өзара іс-қимыл жасайды.

7.5.4.3. Әріптестер мен тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді жеткізушілерді таңдауды QazaqGaz Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және QazaqGaz-да қабылданған ережелерге сәйкес ашық негізде жүзеге асырады және ең жақсы бағаны, сапаны және шарттарды, сондай-ақ контрагенттің іскерлік беделін қалауға негізделеді.

7.5.4.4. QazaqGaz әлеуетті және жұмыс істеп тұрған өнім берушілерді қоса алғанда, ұйымдармен өзара қарым-қатынасы әлеуетті өнім берушілерді бағалау және таңдау, тиімділік және әділ бәсекелестік кезінде сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне заңдылық, адалдық, бейтараптық, сатылмаушылық және төзбеушілік қағидаттарына негізделген.

7.5.4.5. QazaqGaz өнім берушілерге тең бәсекелестік мүмкіндіктер ұсынады. Жұмыскерлер кез-келген провайдерлердің заңсыз артықшылықтарға қол жеткізуіне әкелуі мүмкін кез-келген әрекеттен бас тартуы керек.

7.5.4.6. QazaqGaz тендерлік комиссияның тәуелсіз жұмысын және оның қызметіне араласпауды қамтамасыз етеді. Тендерлік комиссияның мүшелері болып табылатын жұмыскерлер өнім берушіні таңдау рәсімдерін жүргізу кезінде мүдделер қақтығысы анықталған жағдайда міндетті түрде тендерлік комиссияға хабарлауға тиіс.

7.5.4.7. QazaqGaz өнім берушілерден заңнама талаптарын сақтауды, жұмыскерлермен әділ қарым-қатынасты, балалар еңбегін пайдаланбауды, қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуді, қоршаған ортаны қорғауды күтеді.

7.5.4.8. QazaqGaz өз қызметінде іскер әріптестерге негізсіз жеңілдіктер мен артықшылықтар беруге жол бермейді.

7.5.4.9. QazaqGaz қазақстандық өнім берушілерге QazaqGaz-да қабылданған қағидаларға сәйкес және отандық өнім берушілердің қызметтері мен тауарларының сапасы оның қажеттіліктерін қанағаттандырған жағдайда артықшылықтар бере алады.

7.5.4.10. QazaqGaz-дың аффилирленген ұйымдармен, өнім берушілермен, іскер әріптестермен және басқа да мүдделі тараптармен өзара қарым-қатынасы заңдылықты, адалдықты, тиімділікті және әділ бәсекелестікті сақтауға негізделген.

7.5.4.11. QazaqGaz басқа мүдделі тараптардың үлестес ұйымдарынан Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын, QazaqGaz-да қабылданған және қолданылатын сатып алу қағидаларын мүлтіксіз сақтауды, өз жұмыскерлеріне әділ көзқарасты, қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз етуді, қоршаған ортаны қорғауды және осы Кодекстің ережелерін сақтауды күтеді.

7.5.5. Жұртшылық

7.5.5.1. QazaqGaz жұртшылық алдындағы өзінің әлеуметтік жауапкершілігін түсінеді және тұрақты даму мен корпоративтік әлеуметтік жауапкершілікті енгізу қағидаттарын ұстанады. Демеушілік және қайырымдылық қызметке қатысу жалғыз акционердің және QazaqGaz-дың уәкілетті органдарының шешімдеріне сәйкес айқындалады.

7.5.5.2. Егер бұл QazaqGaz Жарғысына, QazaqGaz акционерлерінің кутулері мен талаптарына және QazaqGaz-дың басқа да ішкі нормативтік құжаттарына қайшы келмесе, QazaqGaz экономиканың әлеуметтік маңызды салаларын дамытуға бағытталған бағдарламаларды қолдауға ұмтылады.

7.5.5.3. QazaqGaz іскерлік және инвестициялық белсенділіктің өсуіне жәрдемдесу есебінен халықтың өмір сүру деңгейінің тікелей немесе жанама өсуіне жәрдемдеседі, сондай-ақ бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі қағидаттарын енгізеді.

7.5.5.4. QazaqGaz жергілікті атқарушы органдармен өз қызметін жүзеге асыру орындарында өңірлердің әлеуметтік инфрақұрылымын дамытуды қолдайды, жергілікті халықтың өмір сүру сапасы мен денсаулығын жақсартуға бағытталған түрлі әлеуметтік жобаларды тікелей немесе жанама түрде іске асырады.

7.5.5.5. QazaqGaz қоғамдық қатынастарды жетілдіру, қоршаған ортаны жақсарту және QazaqGaz-дың және оның мүдделі тараптары активтерінің өмірі, денсаулығы мен тұтастығын қамтамасыз ету мақсатында ұйымдармен (қоғамдық, үкіметтік емес, коммерциялық емес және басқалар) сындарлы қатынастар орнатуға ұмтылады.

7.5.6 Бұқаралық ақпарат құралдарымен қарым-қатынас

7.5.6.1. QazaqGaz ол туралы жария ақпаратқа еркін қол жеткізу мүмкіндігін құруды көздейді. QazaqGaz-дың корпоративтік интернет-ресурсында (<https://www.qazaqgaz.kz>) жалпыға қолжетімді режимде QazaqGaz туралы, QazaqGaz-дың қызметі мен негізгі маңызды оқиғалары, корпоративтік басқару, ЕТҰ қызметі, сондай-ақ кадр саясаты, байланыс деректері және т.б. туралы ақпарат орналастырылған.

7.5.6.2. QazaqGaz басшылығы және уәкілетті құрылымдық бөлімшелер белгіленген тәртіппен QazaqGaz қызметіне қатысты мәліметтерді БАҚ-та ұсынады.

7.5.6.3. Белгіленген тәртіппен БАҚ-қа ұсынатын QazaqGaz-дың жауапты тұлғалары олардың дұрыстығына және оларда қызметтік және коммерциялық құпияны құрайтын мәліметтердің, сондай-ақ құпия сипаттағы мәліметтердің болмауына дербес жауапты болады.

7.5.6.4. Әрбір жұмыскер QazaqGaz жұмыскері ретінде айтқан кез келген пікірі немесе ортақ ақпараты QazaqGaz-дың өзімен, оның имиджімен тікелей байланысты екенін және оның іскерлік қоғамдастықтағы беделіне әсер ететінін түсінуі және әрқашан есте сақтауы тиіс.

7.5.6.5. Әлеуметтік желілерде, корпоративтік және жеке блогтарда, БАҚ-тағы жарияланымдарға түсініктемелерде ақпаратты орналастыру бойынша барлық жұмыскерлерге арналған ұсынымдар Кодекстің 2-қосымшасында ашылған.

7.6. Корпоративтік мәдениетке әсер ететін факторлар

Корпоративтік мәдениет – QazaqGaz-да қолданылатын ұжым мүшелері қолданатын және бөлісетін мінез-құлықтар, уәждемелер, құндылықтар, нормалар мен қағидалар жүйесі.

7.6.1. Корпоративтік мәдениет QazaqGaz-дың әлеуметтік-психологиялық ахуалын айқындайды, жұмыскерлердің уәждеме деңгейіне және олардың QazaqGaz-ға қатысты адалдық дәрежесіне әсер етеді.

Корпоративтік сенімдер мен құндылықтарды бөлісетін жұмыскер өзін жетістіктер ол үшін ерекше маңызды біртұтас топтың мүшесі деп санайды.

Қоғам алдындағы ішкі міндеттемелерді қабылдай отырып, QazaqGaz жұмыскерлері қойылған міндеттерге пығармашылықпен қарайды, анағұрлым бастамашыл болады және өз жұмыстарын сапалы орындайды.

Корпоративтік мәдениеттің тұрақты стандарттары QazaqGaz қызметінің ажырамас бөлігі болып табылады. Корпоративтік мәдениет стандарттары жұмыскерлер мен іскерлік әріптесер

 QAZAQGAZ НАЦИОНАЛЬНАЯ КОМПАНИЯ	«QAZAQGAZ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ Интеграцияланған менеджмент жүйесі	
Редакция: № 2 Сәйкестендіру коды:	«QazaqGaz» ҰК» АҚ-ның мінез-құлық кодексі	21 бет 34-тен

арасында QazaqGaz оң имиджін қалыптастырады.

7.6.2. Оң имиджді қалыптастыру және қолдау

QazaqGaz оң имиджін қалыптастыру ұзақ мерзімді міндет болып табылады.

QazaqGaz оң имиджінің негізгі факторлары:

- QazaqGaz қызметі туралы оң ақпарат тарату;
- QazaqGaz қызметі мәселелері бойынша тұрақты ақпараттық ағымды қалыптастыратын сыртқы және ішкі коммуникацияларды ұйымдастыру;
- мүдделі топтармен жұмыс істеу кезінде ақпараттық ашықтық қағидаттарын сақтау;
- QazaqGaz ішінде корпоративтік мәдениетті қалыптастыру және дамыту, корпоративтік мәдени құндылықтарды қолдау;
- QazaqGaz әлеуметтік саясаты және QazaqGaz жұмыскерлерінің уәждемесін қамтамасыз ету.

7.6.3 Корпоративтік рухты қалыптастыру және нығайту

7.6.3.1 Корпоративтік рухты қалыптастырудың негізінде Қазақстан мен қоғам үшін газ саласының жоғары маңыздылығын түсіну жатыр. Салаға қатысы бар әрбір адам өз жұмысының айрықша маңыздылығын түсініп, тарихи қалыптасқан дәстүрлер мен еңбекке деген адалдықты сақтауы керек.

7.6.3.2 Корпоративтік рух корпоративтік басқарудың негізгі құралдарының бірі және QazaqGaz миссиясын тиімді іске асыру және оның мақсаттарына қол жеткізу үшін QazaqGaz барлық жұмыскерлерін біріктіретін корпоративтік құндылықтар жүйесіндегі маңызды элемент болып табылады.

7.6.3.3 QazaqGaz корпоративтік рухты қолдау және нығайту үшін мынадай негізгі іш-шараларды жүзеге асырады:

- 1) QazaqGaz барлық жұмыскерлерін QazaqGaz миссиясы және оның корпоративтік құндылықтары туралы хабардар ету;
- 2) QazaqGaz әрбір жұмыскерінің QazaqGaz қызметінің жалпы қорытындысында оның еңбегінің қажеттілігін, оның QazaqGaz миссиясын іске асырудағы рөлі мен маңызын түсінуін қамтамасыз ету;
- 3) корпоративтік стильді қалыптастыру және дамыту;
- 4) QazaqGaz имиджі мен беделін қолдау және нығайту;
- 5) QazaqGaz жұмыскерлері кәсіптерінің беделін арттыру;
- 6) QazaqGaz жұмыскерлерін ынталандыру және әлеуметтік қорғау жүйесін дамыту және құру;
- 7) QazaqGaz және оның жұмыскерлерінің кәсіптеріне байланысты көрнекі бейнелерді, жарнамалық лозунгтар мен ұрандарды (нақыл сөздерді) әзірлеу және пайдалану;
- 8) корпоративтік мерекелерді өткізу;
- 9) QazaqGaz жұмыскерлері арасында дене шынықтыру мен спортты насихаттау, спартакиадалар өткізу.

7.6.4. Корпоративтік стильді қалыптастыру және дамыту

7.6.4.1 QazaqGaz корпоративтік стилі QazaqGaz миссиясын, стратегиялық мақсаттары мен міндеттерін ескере отырып, іскерлік этиканың (мінез-құлықтың) негізгі қағидаттарына, қағидалары мен нормаларына сәйкес қалыптастырылады.

7.6.4.2 Корпоративтік стильдің сыртқы элементі QazaqGaz корпоративтік символикасы (ту, эмблема, сауда белгілері, нысанды киім, логотип, түс комбинациясы және басқа элементтер) болып табылады, ол айналадағы QazaqGaz лауазымды тұлғалары мен басқа да жұмыскерлерін, сондай-ақ QazaqGaz мүлкін көзбен көріп қабылдау үшін пайдаланылады.

7.6.4.3 Корпоративтік стиль QazaqGaz имиджін қалыптастырудың және қызметті жүзеге асыру кезінде оның байланыстарын дамыту стратегиясының маңызды факторы болып табылады.

7.6.4.4 Жұмыскерлердің сыртқы түріне қойылатын талаптар

Жұмыскерлердің сыртқы түрі, жынысына, мәртебесіне және атқаратын лауазымына қарамастан, ұқыпты, жинақы болуы керек, киім іскерлік және маусымға сәйкес болуы керек.

Киімде жақсы талғам мен ұстамдылық құпталады. Сағаттар, аксессуарлар және зергерлік бұйымдар іскерлік киім стиліне сәйкес келуі керек.

7.6.4.5 Жұмыс аптасы ішінде (дүйсенбіден бейсенбіге дейін) QazaqGaz кеңсесінде киімнің

Оригинал

еркін стиліне (casual) тыйым салынады. Жұма, жұмыс сенбілері, мереке алдындағы күндер, корпоративтік мерекелерде еркін киінуге болады.

7.6.4.6 Ерлердің сыртқы түріне арналған ұсыныстар:

QazaqGaz еркек жұмыскерлеріне қара немесе сұр түсті іскерлік костюм (пиджак, шалбар) ұсынылады. Жылдың ыстық мезгілінде іскерлік костюм ақшыл түсті болуы мүмкін. Көйлек, галстук, туфли, шұлық костюмнің стилі мен түс гаммасына сәйкес келуі керек.

Жылдың ыстық мезгілінде немесе кеңседе жедел жұмыс жасай отырып, пиджак пен галстук кимесе де болады, бірақ іскерлік әріптестермен келіссөздер және QazaqGaz басшыларының кездесулері кезінде пиджак пен галстук міндетті болып табылады.

Ашық түсті костюмдер немесе пиджактар (қызыл, сары, көгілдір және т.б.) кию ұсынылмайды.

Еркектердің мұрттары/сақалдары қырылған немесе ұқыпты кесілген болуы керек.

7.6.4.7 Әйелдердің сыртқы келбетіне қатысты ұсынымдар:

Әйелдерге белдемше немесе шалбармен іскерлік костюмдер, белдемше немесе шалбармен блузка, кеңсеге арналған, спорттық трикотаж емес көйлек кию ұсынылады. Жыл мезгіліне қарамастан ұзын шұлық кию міндетті болып табылады.

Жыл мезгіліне қарамастан тым ашық костюмдер (жазғы көйлектер, сарафандар) кию ұсынылмайды.

Аяқ киім, аксессуарлар мен зергерлік бұйымдар костюмнің стилі мен түс гаммасына сәйкес келуі керек, ал макияж мен шаш үлгісі кеңсе жұмыскерінің келбетіне сәйкес келуі керек.

7.7. Жұмыскерлердің мінез-құқы

7.7.1. QazaqGaz барлық жұмыскерлері атқаратын лауазымына, бөлімшесіне немесе қызмет аумағына қарамастан осы мінез-құлық нормаларын сақтауға міндетті болып табылады.

1) Әрбір жұмыскер Кодекстің қағидаттарымен танысуға және оларды ұстануға міндеттеме алады, бұл Кодекске тиісті Қосымшалардың толтырылуымен расталады.

2) Өзінің стратегиялық және жедел қызметі барысында шешімдер қабылдау кезінде жұмыскерлер Кодексте көзделген этика құндылықтарын, қағидаттары мен нормаларын басшылыққа алуға тиіс.

3) Кодекстің қағидаттары мен ережелерін бұзу фактілері туралы хабарлауға, тиісті шаралар қабылдау үшін комплаенс мәселелері бойынша Омбудсменге және/немесе жауапты құрылымдық бөлімшеге жүгінуге құқылы. Бұл ретте QazaqGaz жұмыскерлердің құқықтарына нұқсан келтірілмейтініне, ал мұндай өтініш жасалған жағдайда олардың анонимділігі бұзылмайтынына кепілдік береді.

4) Корпоративтік этика мәселелерін және/немесе корпоративтік этика қағидаттарын бұзу жағдайларын жұмыскерлер тікелей басшымен де талқылай алады. Егер талқылау нәтижелері бойынша жауап/оңтайлы шешім табылмаса, онда тиісті мәселе бойынша ұсынымдар алу және/немесе тиісті шаралар қабылдау үшін QazaqGaz Омбудсменіне және/немесе комплаенс мәселелері жөніндегі жауапты құрылымдық бөлімшеге жүгіну қажет.

5) Осы Кодексте көзделген мінез-құлық қағидаларының сақталуына кез келген күмән ішкі құжаттарда белгіленген тәртіппен қаралуға тиіс.

6) Жұмыскерлер атқаратын лауазымына қарамастан, Кодекстің қағидаттары мен талаптарын сақтамағаны үшін, сондай-ақ осы қағидаттар мен талаптарды өздеріне мәлім етіп не немқұрайлықпен бұзған оларға бағынысты адамдардың іс-әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін дербес жауапты болады.

7) Негіздер болған кезде Кодекстің талаптарын бұзатын әрекеттерді (әрекетсіздікті) жасаған немесе оған жол берген жұмыскерлер Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес белгіленген тәртіппен тәртіптік, әкімшілік және (немесе) қылмыстық жауаптылыққа тартылуға жатады.

7.7.2. Жұмыскерлер мен басшылардың мінез-құлық міндеттері

Келесі талаптар атқаратын лауазымына қарамастан барлық жұмыскерлерге қатысты:

7.7.2.1. Жұмыскерлер жұмысқа деген көзқарасы мен мінез-құлықпен ұжымда мейірімді және сыйластық жағдай жасауға ықпал етуі керек. Әрбір жұмыскер корпоративтік іскерлік этика (мінез-

оригинал

құлық) қағидаттарын ұстануды қолдай отырып, ұжымда және мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасауда мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруға үлес қосады.

7.7.2.2. Атқарушы орган мүшелері тарапынан Мінез-құлық кодексінің нормаларын бұзу жағдайларын атқарушы органның басшысы QazaqGaz Директорлар кеңесінің назарына жеткізуге тиіс.

7.7.2.3. Мінез-құлық кодексінің нормаларын бұзуға жол берген атқарушы органның мүшесі дауыс беретін акцияларына (жарғылық капиталға қатысу үлестеріне) елу пайызынан астамы QazaqGaz тиесілі өзге ұйымның атқарушы органының мүшесі бола алмайды.

7.7.3. Жұмыскерлердің міндеттері:

7.7.3.1. тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне, жұмыс орнына, жұмысқа орналасуына немесе кез келген өзге де мән-жайларға қарамастан кез келген адамның және азаматтың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеу;

7.7.3.2. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік рәміздеріне құрметпен қарау: Мемлекеттік Елтаңба, Мемлекеттік Ту, Мемлекеттік Әнұран;

QazaqGaz корпоративтік рәміздеріне, сондай-ақ QazaqGaz мүдделі тараптарының рәміздеріне құрметпен қарау;

7.7.3.3. жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сақтау, мемлекеттік және басқа тілдерге, барлық халықтар мен діни конфессиялар өкілдерінің салт-дәстүрлеріне құрметпен қарау;

7.7.3.4. сыпайы және дұрыс болу;

7.7.3.5. немқұрайлылық пен дөрекілікке төзбеу;

7.7.3.6. әрқашан жәрдем бергені үшін алғыс айту, тіпті егер ол толық көрсетілмесе де;

7.7.3.7. біреудің пікіріне мұқият болу;

7.7.3.8. сөз бен істің бірлігін қамтамасыз етуге және уәделерді орындауға тырысу;

7.7.3.9. өз әрекетіңіздің дұрыс еместігін және/немесе қателіктеріңізді мойындай білу;

7.7.3.10. киімде және сыртқы көріністе ұқыпты, іскерлік және корпоративті стильді ұстану; ашықтықты, әдепсіздікті және шамадан тыс көзге түсуді болдырмау.

7.7.4. Жұмыскерлерге тыйым салынады:

7.7.4.1. жұмысты, оның жұмыскерлерін, QazaqGaz мүдделі тараптарын немесе QazaqGaz-дағы дұрыс емес, теріс немесе бұрмаланған сипаттағы жеке жұмысты білдіретін жария сөз сөйлеу.

7.7.4.2. есірткі мен рұқсат етілмеген психотроптық заттарды қолдану;

7.7.4.3. Іскерлік этикет нормалары сақталған жағдайда арнайы іс-шараларды қоспағанда, жұмыс орнында, QazaqGaz аумағында немесе QazaqGaz атынан жұмыс жүргізілетін жерде алкогольді тұтыну, жұмыс орнында алкогольдік масаң күйде болу;

7.7.4.4. арнайы белгіленген орындардан тыс темекі шегу;

7.7.4.5. агрессивті, кемсітетін немесе қорлайтын, дұшпандық, қорқыту іс-әрекеттері, іс-қимылдар мен мінез-құлықтар, басқалардың осындай мінез-құлқына аянышпен қарау немесе басқалардың осындай мінез-құлқына немқұрайлылық таныту;

7.7.4.6. қорлайтын материалдарды, соның ішінде суреттерді тарату.

7.7.4.7. егер жұмыскер өзінің лауазымдық міндеттеріне қатысы жоқ саяси, діни, мәдени немесе өзге де қызметті жүзеге асыратын болса, онда мұндай қызмет шеңберінде (білім беру сипатындағы QazaqGaz ЕТҰ ұйымдастырған білім беру қызметін қоспағанда) ол QazaqGaz өкілі ретінде емес, жеке тұлға ретінде ғана әрекет ете алады.

7.7.4.8. QazaqGaz атынан сөз сөйлеу, егер бұл оның құзыретіне кірмесе және оның оған тиісті қызметтік өкілеттіктері болмаса.

7.7.4.9. тікелей немесе жанама түрде QazaqGaz имиджі мен беделіне теріс әсер етуі мүмкін әрекеттер. QazaqGaz атынан кез келген мәлімдемелерді жұмыскерлер қатаң түрде регламенттелген тәртіппен және (немесе) осы тәртіппен айқындалған тұлғалар жүзеге асырады;

7.7.4.10. қызметінде жұмыскердің QazaqGaz мүдделерінен өзгеше елеулі жеке мүддесі бар ұйымдармен іскерлік қатынастарда, оның ішінде (бірақ онымен шектелмей) Жұмыскердің өзінің, оның жақын туыстарының немесе отбасы мүшелерінің жарғылық капиталға немесе осындай

оригинал

ұйымдардың басқару органдарына басымдықты қатысу жағдайларын қоса алғанда, QazaqGaz атынан өкілдік ету.

7.7.4.11. жұмыскерлер, басшылар, контрагенттер немесе үшінші тұлғалар туралы мәліметтерді олардың келісімінсіз, оның ішінде мыналар арқылы заңсыз жинау немесе өңдеу:

- ығырын шығаратын сұрақтармен сауалнамалар;
- жасырын аудио-, фото- немесе бейнежазбалар;
- қызметтік өкілеттіктерді пайдалану және құжаттарға, деректер базасына, корпоративтік поштаға, мессенджерлерге немесе өзге де ақпараттық жүйелерге қол жеткізу;
- телефон сөйлесулерінің немесе желілік хат алмасудың рұқсатсыз мониторингін жүргізу;
- адамның келісімінсіз әлеуметтік желілер және өзге де интернет-ресурстар арқылы деректерді жинау.

7.7.4.12. электрондық ақпараттық ресурстарға, дерекқорларға, ақпараттық жүйелерге рұқсатсыз қол жеткізу, сондай-ақ телекоммуникация желілері арқылы берілетін ақпаратты ұстап қалу.

7.7.4.13. жеке өмір туралы ақпаратты, дербес деректерді немесе өзге де құпия ақпаратты алу үшін QazaqGaz, жұмыскерлер мен үшінші тұлғалардың мүдделеріне нұқсан келтіру мақсатында қызметтік жағдайды, қызметтік ресурстарды немесе арнайы техникалық құралдарды пайдалану.

7.7.4.14. БАҚ-та, әлеуметтік желілерде, онлайн-платформаларда жарияланымдарды қоса алғанда, жұмыскерлердің, клиенттер мен серіктестердің жеке өмірі немесе дербес деректері туралы мәліметтерді олардың келісімінсіз, сондай-ақ көпшілік алдында сөйлеу және жария етудің өзге де нысандары арқылы тарату.

7.7.4.15. өзінің қызметтік қызметіне, кәсіби міндеттеріне немесе кек алу себептеріне кедергі жасау мақсатында жария түрде не адамға немесе оның жақындарына қатысты жоғарыда көрсетілген әрекеттерді (7.7.4.11-7.7.4.14 тт.) жасау.

Айрықшалық: мәліметтерді жинауға, өңдеуге, қол жеткізуге, пайдалануға немесе таратуға тек қана QazaqGaz уәкілетті бөлімшелері мен органдары (комплаенс қызметі, корпоративтік қауіпсіздік департаменті, ішкі аудит қызметі және т.б.) Қазақстан Республикасының Дербес деректер туралы заңнамасын және QazaqGaz ішкі регламенттерін қатаң сақтай отырып, ресми бекітілген қызметтік тексеру немесе тексеру рәсімдері шеңберінде жол беріледі.

Осы ережелерді бұзу Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тәртіптік, әкімшілік және (немесе) қылмыстық жауаптылыққа әкеп соғады.

7.7.5. Басшы жұмыскерлердің жауапкершілігі:

7.7.5.1. Жұмыскерлер өздерінің құқықтары мен міндеттерін түсінетін және кудалаудан қорықпай ережелерді сақтамау мүмкіндігіне алаңдаушылық білдіретін мінез-құлық мәдениетін қалыптастыру;

7.7.5.2. Этикалық мінез-құлықты және Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтауды жеке мысалмен көтермелеу;

7.7.5.3. Жұмыскерлердің жұмысын бағалау және көтермелеу кезінде мінез-құлық ережелеріне бейілділігін ескеру; жұмыскерлер жұмыскердің әдептілік мінез-құлықы QazaqGaz қызметінің нәтижелерінен кем емес маңызды екенін түсінуі үшін қолдан келгеннің бәрін жасау;

7.7.5.4. Жұмыскерлер Кодексінің ережелерімен танысуды, олардың Кодекс қағидаттарын түсінуін және сақтауын қамтамасыз ету.

7.7.6. Басшы Жұмыскерлердің тікелей міндеттері:

1) қарамағындағылардың атқаратын лауазымдарына және еңбекті нормалаудың объективті пайымдауларына сәйкес міндеттері мен функционалдық міндеттерінің көлемін дәл айқындауға, сондай-ақ оларды қарамағындағы жұмыскерлер арасында біркелкі бөлуге;

2) өз міндеттемелерін орындау кезінде бюрократия көріністеріне ықпал етпеуге, сондай-ақ жұмыс процесіне жәрдемдесудің мүмкін болатын шараларын жеке өзі қабылдай отырып, жұмыстардың тиімділігін арттыруға барлық жағынан жәрдемдесуге;

3) өзінің мінез-құлықпен әділдікті, жауапкершілікті, кәсіпқойлық пен адалдықты көрсете білуі тиіс;

оригинал

 QAZAQGAZ НАЦИОНАЛЬНАЯ КОМПАНИЯ	«QAZAQGAZ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ Интеграцияланған менеджмент жүйесі	
Редакция: № 2 Сәйкестендіру коды:	«QazaqGaz» ҰК» АҚ-ның мінез-құлық кодексі	25 бет 34-тен

4) бағынысты жұмыскерлерді жалпы қабылданған мінез-құлық моральдық-этикалық нормаларына сәйкес келмейтін заңнама мен талаптарды, құқыққа қайшы теріс қылықтарды немесе іс-әрекеттерді бұзуға мәжбүрлемеуге;

5) QazaqGaz барлық жұмыскерлеріне бейтарап және әділ көзқарасты қамтамасыз етуге, жұмыскерлерді кемсітудің кез келген нысандарына, сондай-ақ адамдардың жекелеген санаттарына заңсыз жеңілдіктер мен артықшылықтар беруге жол бермеуге;

6) бағыныштылар мен жұмыскерлердің QazaqGaz құрылымдық бөлімшелерімен әдеп мәселелері бойынша белсенді өзара іс-қимылын қамтамасыз етуге, әдеп мәселелерін талқылауға адал бастамашылық жасайтын жұмыскерлерге қолдау көрсетуге;

7) Кодекс талаптарын бұзушылықтарды жою бойынша дереу шаралар қабылдауға, сондай-ақ қажетті ықпал ету шараларын қабылдауға;

8) жұмыскерлердің Кодекс талаптарын сақтауын және оларды бағалау кезінде QazaqGaz-да мінез-құлық мәдениетін қалыптастырудағы жұмыскерлердің үлесін ескеруге міндетті.

7.8. Омбудсмен институты

7.8.1. Qazaqgaz Омбудсмен институты Акционерлер, Директорлар кеңесі және QazaqGaz Басқармасы жүзеге асыратын бастамалар, шаралар мен іс-қимылдар шеңберінде мынадай мақсатта құрылды:

- Qazaqgaz құрылымдық бөлімшелерінің және барлық жұмыскерлерінің Кодекс ережелерін сақтауын қамтамасыз ету;

- корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын болдырмау және реттеу жөніндегі шараларды күшейту.

7.8.2. Омбудсменнің өкілеттігін тағайындауды және мерзімінен бұрын тоқтатуды QazaqGaz Директорлар кеңесі жүзеге асырады.

7.8.3. Омбудсмен лауазымына үміткер мінсіз іскерлік беделге, жоғары беделге ие болуы және бейтарап шешім қабылдау қабілетіне ие болуы керек.

7.8.4. Омбудсменнің негізгі функциялары лауазымды адамдар мен жұмыскерлерге Кодекстің ережелері бойынша консультация беру, Кодекстің ережелерін бұзу бойынша дауларды қарауды бастау және оларды реттеуге қатысу болып табылады.

7.8.5. Омбудсменнің негізгі міндеттері Кодекстің ережелері бойынша түсініктемелер мен консультациялар беру, өтініштердің уақтылы өңделуін бақылауды жүзеге асыру, бұзушылықтарға белгіленген тәртіппен тергеу жүргізу жөніндегі жұмыстарды үйлестіру, әлеуметтік наразылықтардың көзін талдау, оларды төмендету бойынша іс-шараларды әзірлеу болып табылады.

7.8.6. Омбудсмен бейтарап, адал және тәуелсіз, істерді қарау кезінде процестерді әділ және тең құқықты жүргізуді жақтайды және жұмыскерлердің ешқайсысының жағында болмайды. Егер заңнамада өзгеше көзделмесе, Омбудсмен мемлекеттік биліктің уәкілетті органдары бастамашылық жасаған және жүргізетін қандай да бір ресми тергеулерге немесе сот процестеріне қатыспайды.

7.8.7. Өз қызметіндегі Омбудсмен:

- қақтығыс жағдайларының эскалациясына (шиеленісуіне, таралуына) ресми тергеу деңгейіне дейін жол бермеуге, осылайша QazaqGaz-дың тиісті беделі мен имиджін сақтауға, ықтимал сот іс-әрекеттеріне шығындарды азайтуға көмектесуге ұмтылады;

- өзіне белгілі болған ақпараттың толық құпиялылығын және Кодекстің өз құқықтары мен ережелерін бұзу фактісі бойынша жүгінген жұмыскердің, лауазымды адамның анонимділігін қамтамасыз етеді;

- тең қатынас қағидатын сақтауға және кемсітушіліктің кез келген түрінің алдын алуға ықпал етеді;

- өз құзыреті шегінде жүгінген жұмыскерлерге, еңбек дауларына, жанжалдарға қатысушыларға кеңес береді және оларға Қазақстан Республикасы заңнамасының нормалары мен Кодекс қағидаттарын сақтауды ескерте отырып, өзара тиімді, сындарлы және іске асырылатын шешімді әзірлеуге жәрдем көрсетеді, жұмыскерлердің проблемалық әлеуметтік-еңбек мәселелерін шешуге жәрдем көрсетеді;

оригинал

- жанжал тараптарына объективтілік, құпиялылық, тәуелсіздік және бейтараптық қағидаттарын ұдайы сақтай отырып, консультант рөлін атқара отырып, оны бейбіт реттеу жолымен шешуге көмектеседі;

- QazaqGaz тиісті органдары мен лауазымды тұлғаларының қарауына жүйелі сипаттағы және тиісті шешімдер (кешенді шаралар) қабылдауды, оларды шешу үшін сындарлы ұсыныстар ұсынуды талап ететін проблемалық мәселелерді енгізеді.

7.8.8. Омбудсмен Құқықтары:

- өз құзыреті шегінде келіп түскен өтініштер негізінде де, өз бастамасы бойынша да Кодекс ережелерінің бұзылуын анықтау бойынша рәсімдерді жүргізуге бастамашылық ету;

- Кодексті сақтамау мәселелері бойынша QazaqGaz барлық жұмыскерлеріне жеке жүгіну;

- QazaqGaz жұмыскерлеріне осы Кодекстің ережелерін түсіндіруді және талқылауды ұсыну.

7.8.9. Омбудсменнің міндеттері:

- Кодексті сақтамауға қатысты мәселелерді қарау кезінде қатысу;

- Кодекс ережелерін сақтамау мәселелері бойынша Жұмыскерлердің, лауазымды тұлғалардың, сондай-ақ Іскер әріптестер мен мүдделі тұлғалардың өтініштерін есепке алуды жүргізу;

- QazaqGaz жұмыскерлеріне олар жүтінген жағдайда Кодекстің ережелеріне түсініктеме беру;

- Кодексті сақтау мәселелері бойынша дауларды қарау кезінде тәуелсіздік пен ашық пікірді сақтау;

- Кодекс ережелерін бұзу фактісі бойынша жүтінген QazaqGaz жұмыскерлерінің анонимділігін қамтамасыз ету.

7.8.10. Омбудсменге өтініштерді қарау тәртібі:

7.8.10.1. QazaqGaz жұмыскерлері QazaqGaz бекітілген мінез-құлық нормаларын, заңнама нормаларын және ішкі құжаттарын бұзғаны анықталған жағдайда, Омбудсмен QazaqGaz уәкілетті органдарына, сондай-ақ олардың құзыретіне аталған өтініштерді шешу жататын QazaqGaz құрылымдық бөлімшелеріне қарауға және шешім қабылдауға одан әрі жіберу үшін материалдарды қалыптастырады.

7.8.10.2. QazaqGaz уәкілетті органдарының өтініштерді қарастыру және шешім қабылдау мерзімі өтініш келіп түскен күннен бастап бір айдан аспауға тиіс.

7.8.10.3. Құзыретті құрылымдық бөлімшелердің лауазымды адамдары мен басшылары мен Омбудсмен Кодекс ережелерін, Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларын және ішкі құжаттарды бұзу туралы мәліметтерді қараудың құпиялылығына, бейтараптылығына және ашық пікіріне кепілдік береді. Өтініш берген адамның құқықтарына өтінішті қарау кезінде де, шешім шығарылғаннан кейін де қысым жасалмауға тиіс.

7.9. Кодексті сақтау мәселелері бойынша байланыс арналары

7.9.1. Омбудсменнің Кодекстің ережелерін сақтауы мақсатында QazaqGaz жұмыскердің, лауазымды тұлғаның Қазақстан Республикасының заңнамасын, ішкі рәсімдерді, Кодексті бұзу фактілері туралы ақпараттандырудың қауіпсіз, құпия және қолжетімді арнасын қамтамасыз етеді.

7.9.2. QazaqGaz Омбудсмені жұмыскерлердің (ішкі өтініштердің) өтініштерін, үшінші тұлғалардың (сыртқы өтініштердің - клиенттердің, серіктестердің және басқа да мүдделі тұлғалардың) іскерлік этиканы (мінез-құлықты) және заңнама нормаларын бұзу мәселелері бойынша сұраулары мен өтініштерінің статистикасы мен оларды есепке алуды жүргізеді.

7.9.3. Кодекстің ережелеріне және/немесе жұмыс барысында туындаған этикалық мәселелерге қатысты мәселелер бойынша, сондай-ақ Кодекстің ережелерін бұзу, сыбайлас жемқорлық және басқа да құқыққа қайшы әрекеттер фактілері бойынша QazaqGaz лауазымды адамдары мен жұмыскерлері, сондай-ақ іскер әріптестер мен мүдделі тұлғалар мыналарға өтініш жасауға құқылы:

- тікелей басшыға немесе деңгейі бойынша келесі тікелей басшыға;

- Омбудсменге;

- QazaqGaz Комплаенс қызметіне;

- QazaqGaz Корпоративтік қауіпсіздік департаментіне

QazaqGaz интернет-сайтында жарияланған тиісті электрондық ақпараттық жүйе және/немесе жедел желі бойынша.

оригинал

Өтініш білдірген адамның құқықтарына онымен жүгінудің кез келген әдісі кезінде қысым жасалмауға тиіс.

7.9.4. Лауазымды адамдар мен жұмыскерлер бекітілген іскерлік этика нормаларын бұзу мән-жайларын анықтаған жағдайда, лауазымды, қауымдастырылған тұлғалар мен жұмыскерлер QazaqGaz ішкі нормативтік құжаттармен белгіленген тәртіппен QazaqGaz Омбудсменіне жүгіне алады.

7.9.5. Сыбайлас жемқорлық бұзушылықтар және/немесе құқыққа қайшы әрекеттер белгілері болған кезде Комплаенс қызметін және/немесе Корпоративтік қауіпсіздік жөніндегі департаментті тарта отырып, QazaqGaz ішкі нормативтік құжаттарында белгіленген мерзімдерде және тәртіпте қызметтік тергеп-тексеру жүргізіледі.

8. Жазбалар

8.1. Осы құжатталған рәсімде ҚР-03 «Жазбаларды басқару» құжатталған рәсімінің талаптарына сәйкес басқарылуы тиіс жазбалар жоқ.

9. Қайта қарау, өзгерістер енгізу, сақтау және тарату

9.1. Осы Кодексті қайта қарау, өзгерістер енгізу, сақтау және тарату ҚР-02 «Құжаттаманы басқару» құжатталған рәсімінің талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

9.2. Осы Кодекстің «түпнұсқасы» қағаз түрінде ресімделеді және QazaqGaz ИМЖ ДҚБ-де сақталады.

9.3. Осы Кодекстің сканерленген нұсқасы QazaqGaz интранет-порталында орналастырылады.

оригинал

1-қосымша

«QazaqGaz» ҰК» АҚ БҰҰ Жаһандық шартының он қағидаттарын құрметтеу міндеттемесін өзіне қабылдайды**Адам құқығы:**

1. Іскерлік топтар халықаралық танылған адам құқықтарын қорғауды қолдауы және құрметтеуі тиіс;
2. Іскерлік топтар олар адам құқықтарын бұзушылыққа қатысушы емес екендігіне сенімді болуы тиіс.

Еңбек:

3. Іскерлік топтар қауымдастықтар еркіндігін және ұжымдық келіссөздерге арналған құқықтарды тиімді тануды қамтамасыз етуі тиіс;
4. Іскерлік топтар күштеп жасататын және мәжбүрлі еңбектің барлық нысандарын жоюды қамтамасыз етуі тиіс;
5. Іскерлік топтар бала еңбегіне тыйым салуды қамтамасыз етуі тиіс;
6. Іскерлік топтар еңбек және жұмыспен қамту саласындағы кемсітушілікті жоюды қамтамасыз етуі тиіс.

Қоршаған орта:

7. Іскерлік топтар экологиялық проблемаларды шешу кезінде абайлап қолдану тәсілін қолдауы тиіс;
8. Іскерлік топтар үлкен экологиялық жауапкершілікті ілгерілету үшін бастамалармен шығуы тиіс;
9. Іскерлік топтар экологиялық қауіпсіз технологияларды дамытуды және таратуды көтермелеуі тиіс.

Сыбайлас жемқорлықпен күрес:

10. Іскерлік топтар қорқытып алушылық пен парақорлықты қоса алғанда сыбайлас жемқорлықтың барлық нысандарына қарсы іс-қимыл жасасуы тиіс.

оригинал

2-қосымша

Әлеуметтік желілерде, корпоративтік және жеке блогтарда, БАҚ-тағы жарияланымдарға түсініктемелерде ақпаратты орналастыру бойынша барлық жұмыскерлерге арналған ұсынымдар:

1. Егер сіз өз атыңыздан ақпаратты интернет-кеңістікте (әлеуметтік желілерде, форумдарда, жеке блогта және т.б.) жарияласаңыз, шамамен осындай мазмұндағы жауапкершіліктен бас тартуды қолданыңыз: «Бұл хабарлама тек менің жеке пікірімді білдіреді және QazaqGaz ұстанымын міндетті түрде көрсетпейді. Мүмкіндігінше QazaqGaz қызметіне қатысты жарияланымдарды жеке парақшаларыңызда жариялауды шектеңіз.

2. Егер сіздің қандай да бір өтініштеріңіз немесе мәлімдемелеріңіз QazaqGaz беделіне нұқсан келтіреді деп есептелсе, QazaqGaz егер олар сіздің жеке парақшаларыңызда орналастырылған болса да, сізден түзетулер енгізуді, тиісті жазбалар мен түсініктемелерді жоюды сұрауға құқылы.

3. Ішкі пайдалануға арналған ақпаратты, құпия ақпаратты немесе QazaqGaz меншігі болып табылатын ақпаратты Интернетте жариялауға тыйым салынады. Мысалы, егер БАҚ өкілдері топ-менеджерге Facebook-тегі жеке парақшасында сұрақтар қойса, онда оларды ресми жауап дайындау үшін QazaqGaz құзыретті құрылымдық бөлімшесіне жіберу керек.

4. Жеке басылымдарда QazaqGaz логотиптері немесе сауда белгілері (егер бұған рұқсат болмаса) болмауы керек.

оригинал

3-қосымша

Растау нысаны

Осы нысанды «QazaqGaz» ҰК» мінез-құлық кодексінде белгіленген іскерлік этика (мінез-құлық) қағидаттарын және мінез-құлық ережелерін мұқият зерделегеніңізді, түсінгеніңізді және адал ұстануға міндеттенгеніңізді растау үшін пайдаланыңыз.

Толтырылған және қол қойылған растау-нысаны QazaqGaz-да еңбек және/немесе лауазымдық міндеттерін орындау басталған сәттен бастап QazaqGaz-да еңбек міндеттерін орындау мерзімі ішінде әрбір жұмыскердің жеке ісінде сақталады.

Растама

(Осы нысанды толтырыңыз, қол қойыңыз және кадр жұмысына жетекшілік ететін құрылымдық бөлімшеге жіберіңіз).

1. Мен «QazaqGaz» ҰК» АҚ мінез-құлық кодексімен толық танысқанымды растаймын, оның мазмұнын түсінемін.
2. Мен «QazaqGaz» ҰК» АҚ мінез-құлық кодексінде белгіленген іскерлік этика қағидаттарын және мінез-құлық қағидаларын адал ұстануға міндеттенемін.
3. Мен «QazaqGaz» ҰК» АҚ Мінез-құлық кодексінің талаптарын бұзғаным үшін жауап беруге дайын екенімді растаймын.

Т.А.Ә.

Қолы

Күні 20 ____ ж. « ____ »

оригинал

4-қосымша

ЖАДЫНАМА**«QazaqGaz» ҰК» АҚ жұмыскерлерімен іскерлік этика (мінез-құлық) мәселелері бойынша күмәндар туындаған кезде қалай іс-қимыл жасасу керек?**

«QazaqGaz» ҰК» АҚ мінез - құлық кодексінде (бұдан әрі – Кодекс) жазылған мінез-құлық стандарттары мен негізгі қағидаттарын сақтау өзінің күнделікті қызметін іске асыру кезінде «QazaqGaz» ҰК» АҚ (бұдан әрі – QazaqGaz) әрбір жұмыскері үшін маңызды басымдық болып табылады.

Әрбір QazaqGaz жұмыскері:

- Кодекстің ережелерін оқып, түсінуі;
- өз сөздері мен іс-әрекеттерінде Кодекстің ережелерін қатаң сақтауы;
- Комплаенс қызметіне туындайтын немесе өзіне белгілі болған сыбайлас жемқорлық және/немесе өзге де тәуекелдер туралы алаңдаушылық білдіруі және хабарлауы тиіс.

QazaqGaz жұмыскерлерінің әрқайсысы өзінің мінез-құлқын келесі практикалық нұсқаулық негізінде бағалауы керек:

- Жұмыскердің әрекеті Кодекске сәйкес келе ме?
- Бұл этикалық ма?
- Бұл заңды ма?
- Егер Жұмыскердің мінез-құлқы жұртшылыққа белгілі болса, мұндай мінез-құлық қолайлы бола ма?

Корпоративтік этика мәселелерін және/немесе корпоративтік этика/мінез-құлық қағидаттарын бұзу жағдайларын жұмыскерлер тікелей басшымен не деңгейі бойынша келесі тікелей басшымен талқылауы мүмкін. Егер талқылау нәтижелері бойынша жауап/қолайлы шешім табылмаса, онда тиісті мәселе бойынша Омбудсменге және/немесе Комплаенс қызметіне және/немесе QazaqGaz Корпоративтік қауіпсіздік департаментіне ұсынымдар алу және/немесе тиісті электрондық ақпараттық жүйе және/немесе QazaqGaz интернет-сайтына жарияланған жедел желі бойынша тиісті шаралар қабылдау үшін жүгіну керек. Жүгінген адамның құқықтарына оны жүгінудің кез келген әдісі кезінде қысым жасалмауға тиіс.

Қазақстан Республикасының заңнамасын, оның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы, сондай - ақ іскерлік, этикалық талаптарды адал ұстану және сақтау - QazaqGaz-да жұмыс істейтін немесе оның мүдделерін білдіретін әрбір адамның жауапкершілігі.

Осы Кодексті бұзу QazaqGaz-дың беделі мен жұмысына нұқсан келтіреді және тәртіптік жазаға және/немесе жұмыстан шығаруға әкеп соғуы мүмкін. Бұл ретте сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамада тікелей көзделген жағдайларда Кодекстің белгілі бір ережелерін сақтамау сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзу болып табылуы және дербес әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылыққа әкеп соғуы мүмкін.

Кодекс QazaqGaz жұмыскерлері тап болуы мүмкін тәуекелдердің барлық спектрін қамтымайды. Сондықтан Кодекс бұл үшін дұрыс ойлау мен жауапкершілікті қажет етпейді.

Егер QazaqGaz Жұмыскері Кодекстің қандай да бір ережелерін бұзу және/немесе ішкі бақылау жүйелерінің басқа да бұзушылықтары туралы хабардар болған жағдайда, ол олар туралы Омбудсменге және / немесе Комплаенс қызметіне және/немесе Корпоративтік қауіпсіздік жөніндегі департаментке, оның ішінде жедел желі арқылы және осы қызметтермен жұмыскерлерге

оригинал

хабарланған өзге де тәсілдермен дереу хабарлауға тиіс. Мұндай хабарламалар қудалаудан қорғау кепілдігімен құпия және анонимді негізде жасалуы мүмкін.

Кодекстің ережелеріне қатысты туындаған барлық мәселелер бойынша **әрбір жұмыскер өзінің тікелей басшысына/жауапты құрылымдық бөлімшеге/Омбудсменге/Комплаенс қызметіне/ Корпоративтік қауіпсіздік департаментіне жүгінуге құқылы**

оригинал

Өзгерістерді тіркеу парағы

Өзгерістер нөмірі	Параграф нөмірі	Құжаттың барлық парағы	Өзгерістердің қатысы бар бөлімдер нөмірі	Өзгерістердің сипаттамасы	Өзгерістерді енгізу туралы белгі		
					Т.А.Ә.	Қолы	Күні

оригинал

Танысу парағы

р/р №	Лауазымы	Т. А. Ә.	Күні	Қолы
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				
31				
32				
33				

оригинал